GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

LXIII. ŠTEVILKA / APRIL 2021

KAZALO

BESEDA UREDNICE
2

BESEDA ŽUPANA
3

PRORAČUN OBČINE MEŽICA ZA LETO 2021
4

NAČRTOVANE INVESTICIJE V LETU 2021
6

KAJ JE TOREJ CIVILNA ZAŠČITA
10

PASJE IZTREBKE MORAMO POBIRATI
13

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO MEŽICA V ŠTEVILKAH
14

MCM – RAZDELILNICA HRANE
15

PO VRHOVIH MEŽICE
16

PETA OBLETNICA DRUŠTVA ŠOLA ZDRAVJA – SKUPINA V MEŽICI
18

70 LET DRUŠTVA UPOKOJENCEV MEŽICA
19

RUDI MLINAR – LEŠKI KNAPI
21

120 LET KD PIHALNEGA ORKESTRA RUDNIKA MEŽICA
22

100 LET JE PRAZNOVALA MATILDA STROPNIK
25

ČESTITKA MSGR. DR. MAKSIMILIJANU MATJAŽU
22

BIODIVERZITETA OKOLI VSAKE SLOVENSKE VASI
27

OČISTIMO MEŽICO
28

MEŽIČARJI: MARKO PRATNEKAR
29

OŠ MEŽICA
36

VRTEC MEŽICA
8

HIŠA OTROK MALI KORAKI
42

VIRUS, O KATEREM VSI GOVORIMO
44

NALEZIMO SE DOBRIH NAVAD – CEPIMO SE
45

IN MEMORIAM HUBERT SIMETINGER
46

90 LET ODBOJKE V MEŽICI / 2. DEL
50

NARODNI DOM MEŽICA
54

Beseda urednice

Spoštovani bralci in bralke Šumca, lepo pozdravljeni.

Dandanes imamo svoje mnenje na glas možnost izražati prav vsi. Družbena omrežja nam omogočajo, da jasno in glasno povemo, kar mislimo o čemerkoli. V svet lahko necenzurirano gredo zamisli miroljubov, nergačev, pozitivcev, tistih, ki mislijo, da samo njihov prav šteje, opravljivcev, človekoljubov, zaščitnikov živali, tudi psihopatov.

Od bralcev teh mnenj, ki jih piše slehernik, sta potrebni silna odgovornost in previdnost. Zavedanje, da prebrano ni nujno res, da je le eno mnenje. Tu me za večino odraslih ne skrbi, zaskrbi me za mladino, ki se še išče.

Ko že govorim o odgovornosti, pa jo vsekakor pričakujem od tistih, ki imajo neposreden vpliv na večje skupine ljudi – od politikov, duhovnikov, učiteljev, novinarjev in še koga, ki neposredno nagovarja več ljudi. Če želimo živeti v miru, potem bi ti ljudje morali svoje »sledilce« nagovarjati v miru, jih nagovarjati k miru in s svojimi besedami in dejanji širiti – mir. Ne strahu, sovraštva in enoznačnih resnic. To je neodgovorno!

Če bi kot učiteljica samo enemu razredu otrok razlagala o črni prihodnosti, o tem, da so dobri samo tisti, ki mislijo tako kot jaz; če bi zavračala kogarkoli, ki štrli iz povprečja, bi naredila nepopravljivo škodo. Zgrozim se že, ko o tem samo razmišljam.

In zgrozim se vedno, ko nestrpno govori ali piše kdorkoli od tistih, ki jih posluša več kot samo ozek krog ljudi.

Zato v Šumcu vabimo k pisanju o različnih temah, vabimo vsa društva, da se predstavijo s svojo dejavnostjo, posameznike, da popišete dogodke, ki se vam zdijo zanimivi, predstavite sokrajane, ki so izjemni, se ukvarjajo s čim posebnim.

Zato sem vesela, da danes pišemo o ljudeh, ki opazijo dobro.

Tokratno številko smo kljub »dogajalni suši« na večini področij našega občinskega življenja dodobra napolnili. Hvala vsem, ki ste se odzvali vabilu in kaj napisali. Vabljeni tudi v prihodnje.

Pred nami je najbolj brsteč in upanja poln letni čas. Užijte ga v vsej njegovi prelestnosti in se imejte lepo.

Jerneja Vertačnik

Spoštovane občanke in občani,

pred nami je nova številka občinskega glasila ŠUMC, tokrat že 63. po vrsti. Čeprav nam letos ni bilo dano, da bi zimo preganjali s tradicionalnim karnevalom in pustnim rajanjem, je v naše kraje že odločno zakorakala pomlad.
Vsi smo si želeli, da bomo z njenim prihodom dočakali spodbudnejše novice, kot smo jih bili vajeni v zadnjem letu.

Delež okuženih z novim korona virusom je namreč v zadnjih mesecih počasi upadal, po dolgem času smo lahko pospremili otroke v šolo ter dan preživeli izven meja naše občine. Nekoč samoumevno, danes dragoceno. Žal se je trend v zadnjih dnevih ponovno obrnil na slabše in pred nami je nova preizkušnja ter izziv, ki ga bomo morali premagati. Bodimo optimisti in verjamem, da bomo tudi tokrat uspeli.

Kljub objektivno velikim oviram, ki nam jih epidemija povzroča, pa smo že uspešno pričeli z realizacijo občinskega proračuna, ki je to leto rekorden, tako po finančni kot vsebinski plati. Izbrani so že izvajalci za gradbena dela na projektih izgradnje in obnove občinskih cest, obnove kanalizacijskih vodov ter dokončanja športnega parka. Večina del se bo pričela v mesecu aprilu. O poteku in dokončanjih vseh pa vas bomo sproti obveščali v našem glasilu.

Zatorej si še tem bolj želim, da se bodo razmere okrog korona virusa, ki nam že leto dni po svoje kroji naša življenja, le izboljšale in da se bomo lahko vrnili v povsem običajno življenje. V upanju, da se to zgodi čim prej in da se v bodoče ne bo vse vrtelo samo okrog virusa, vam želim prijetne pomladne dni in ostanite zdravi.

Župan Občine Mežica
Dušan Krebel

Proračun Občine Mežica za leto 2021

Občinski svet Občine Mežica je na 14. redni seji dne 17. 02. 2021 sprejel rekorden proračun za leto 2021 v višini 4.871.396 €. Osnova za pripravo državnega in občinskih proračunov za leto 2021 je jesenska napoved gospodarskih gibanj Urada Republike Slovenije za makroekonomske raziskave in razvoj iz leta 2020. Na Uradu RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) v Jesenski napovedi za leto 2020 predvidevajo 6,7 odstotni upad BDP, ki mu bo v naslednjih dveh letih sledilo okrevanje, pri čemer bo gospodarska aktivnost šele leta 2022 dosegla raven pred epidemijo.

Glavni finančni vir proračuna prestavlja povprečnina, ki je višja v primerjavi z letoma 2019 in 2020. Za leto 2021 pripada Občini Mežica 2.136.899 € in se je v primerjavi z letom 2019 dvignila za 175.141 € v primerjavi z letom 2020 pa za 16.295 €. Poleg povprečnine so prihodki občine še drugi davčni prihodki, kot so davki na premoženje in davki na blago in storitve. Velik delež prihodkov predstavljajo še transferni prihodki, to so prihodki iz državnega proračuna (evropska in državna sredstva namenjena za sofinanciranje investicij). Med nedavčne prihodke se štejejo prihodki od premoženja (zlasti najemnine). Kapitalski prihodki pa so prihodki od stvarnega premoženja (prodaja zemljišč).

V proračunu smo načrtovali 4.871.396 € prihodkov.

Vrsta prihodkov	Prihodki tekočega leta	Sestava prihodkov
Davčni prihodki	2.377.973 €	49 %
Nedavčni prihodki	481.378 €	10 %
Kapitalski prihodki	178.300 €	4 %
Transferni prihodki	1.833.745 €	38 %
SKUPAJ	4.871.396 €	100,0 %

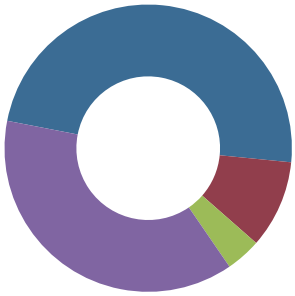

V proračunu smo načrtovali 5.137.488 € odhodkov.

Vrsta odhodkov	Odhodki tekočega leta	Sestava odhodkov
Tekoči odhodki	1.753.413 €	34,1 %
Tekoči transferi	1.362.915 €	26,5 %
Investicijski odhodki	1.948.558 €	37,9 %
Investicijski transferi	72.602 €	1,4 %
SKUPAJ	5.137.488 €	100,0 %

Največji delež predstavljajo investicijski transferi, ki znašajo skoraj 37,9 % vseh odhodkov. 34,1 % sredstev občina namenja za tekoče odhodke, 26,5 % za tekoče transfere in 1,4% za investicijske transfere.

Poraba sredstev glede na področje proračunske porabe v Občini Mežica

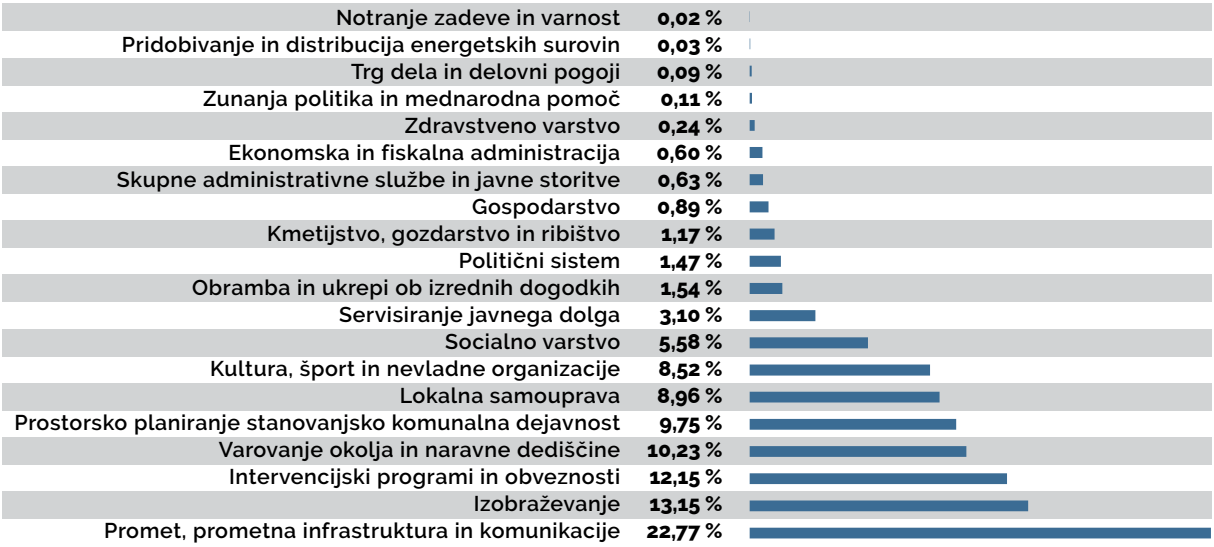

Največ sredstev namenjamo za področje prometa in prometne infrastrukture za ureditev ceste na Prežihovi, ureditev Mariborske ceste s pločnikom za pešce in kolesarje, ureditev Lenartove ulice – atrij med bloki. Drugo največje vlaganje je na področju izobraževanja, kamor spadajo materialni stroški in investicijsko vzdrževanje šole, dejavnost vrtca Mežica in drugih vrtcev, ter prevozi otrok. Naslednji največji delež namenjamo sanacijskim programom in varovanju okolja in naravne dediščine, kjer je za sanacijo namenjeno 642.054 €, za odvodnjavanje in čiščenje odpadne vode v porečju reke Meže 378.598 € in za celovito obnovo pokopališča, ki se bo izvajalo po sklopih tako za prvi sklop namenjamo sredstva v višini 200.950 €. Za prostorsko planiranje in lokalno samoupravo namenjamo skupaj sredstva v višini 989.166 €. Za vlaganje v kulturo, šport, nevladne organizacije in socialo namenjamo sredstva v skupni višini 745.091 €. Za servisiranje javnega dolga namenjamo sredstva 163.991 €. Za ostala področja namenjamo manj kot 2% načrtovanih sredstev.

Občina Mežica se namerava zadolžiti za 265.000 €.

S SVOJIMI UKREPI OBČINA SPODBUJA GOSPODARSKI RAZVOJ OBČINE, POSPEŠUJE RAZVOJ ŠPORTA IN REKREACIJE, SKRBI ZA POŽARNO VARNOST IN ORGANIZIRA REŠEVALNO POMOČ, SKRBI ZA VARSTVO ZRAKA, TAL, VODNIH VIROV, VARSTVO PRED HRUPOM TER ZA UREJENO ZBIRANJE ODPADKOV.

Občina Mežica

Načrtovane investicije v letu 2021

Občina Mežica vstopa v novo investicijsko obdobje z zgodovinsko najvišji delom proračuna namenjenega investicijam. Za izgradnjo občinske infrastrukture namenjamo več kot 2 milijona sredstev. Kljub še vedno trajajoči epidemijo smo uspeli pripraviti vso potrebno investicijsko in projektno dokumentacijo, izvedli smo javna naročila in na nekaterih gradbiščih že uvedli tudi gradbene izvajalce v delo. Zaradi omejenosti lastnih proračunskih sredstev iz izvirnih prihodkov so prav vse večje naložbe sofinancirane z namenskimi zunanjimi viri, pretežno iz evropskih kohezijskih sredstev in državnega proračuna.

Zaradi izvajanja gradbenih del po posameznih gradbiščih v Mežici se bo povzročal hrup in prašenje, občasno bo potrebno uporabiti kakšno obvozno cesto ali ulico, povzročena bo morebiti še kakšna nevšečnost, zato vas že tudi na tem mestu prosimo za strpnost in razumevanje. Z naložbami želimo izboljšati infrastrukturo v občini in s tem občanom Mežice zagotavljati čim bolj kvalitetne pogoje za bivanje.
V nadaljevanju vam podrobneje predstavljamo načrtovane večje naložbe po področjih.

KANALIZACIJSKA INFRASTRUKTURA

Največja letošnja naložba je izgradnja sekundarne fekalne kanalizacije na območjih aglomeracije ID 8029 Mežica v okviru operacije **Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Meže – Občina Mežica,** ki je vključena v Dogovor za razvoj Koroške razvojne regije. Občina Mežica je uspela pridobiti nepovratna finančna sredstva evropskega Kohezijskega sklada. Z operacijo se zasleduje cilj zmanjševanja odpadnih emisij v vode. Skupna višina sredstev namenjenih za naložbo znaša 528.721 eur, pri čemer upravičeni stroški, ob upoštevanju finančne vrzeli, znašajo 320.358 eur (od tega podpora Evropske unije 272.304 eur in nacionalni prispevek iz državnega proračuna 48.953 eur). Lasten prispevek Občine Mežica znaša 208.363 eur (od tega je povračljiv DDV v višini 95.343 eur).
Z realiziranim ciljem bo na sistem odvajanja odpadnih voda in posledično čistilno napravo z ustreznim čiščenjem dodatno priključenih 216 PE (142 PE iz gospodinjstev, 33 PE iz dejavnosti in 41 PE iz industrije). S tem bo aglomeracija dosegla več kot 98 % obremenitev na javno gospodarsko infrastrukturo odvajanja in ustreznega čiščenja odpadnih voda.
Projekt predvideva izgradnjo fekalne kanalizacije v skupni dolžini 1,225 kilometra in zadrževalnega bazena z razbremenilnikom. Celotno območje aglomeracije Mežica je v okviru tega projekta razdeljeno na območje, ki se priključuje na desnobrežni kolektor – sklop1: naselje Polena in odcep Donau – Miklavžina; in območje, ki se priključuje na levobrežni kolektor – sklop 2: območje B – ob Šumcu - Celovška, Podpeška, Mrvovo; območje C – Stržovo; območje D – ob Šumcu – spodnji del in območje E - razbremenilnik pri TUŠ-u.

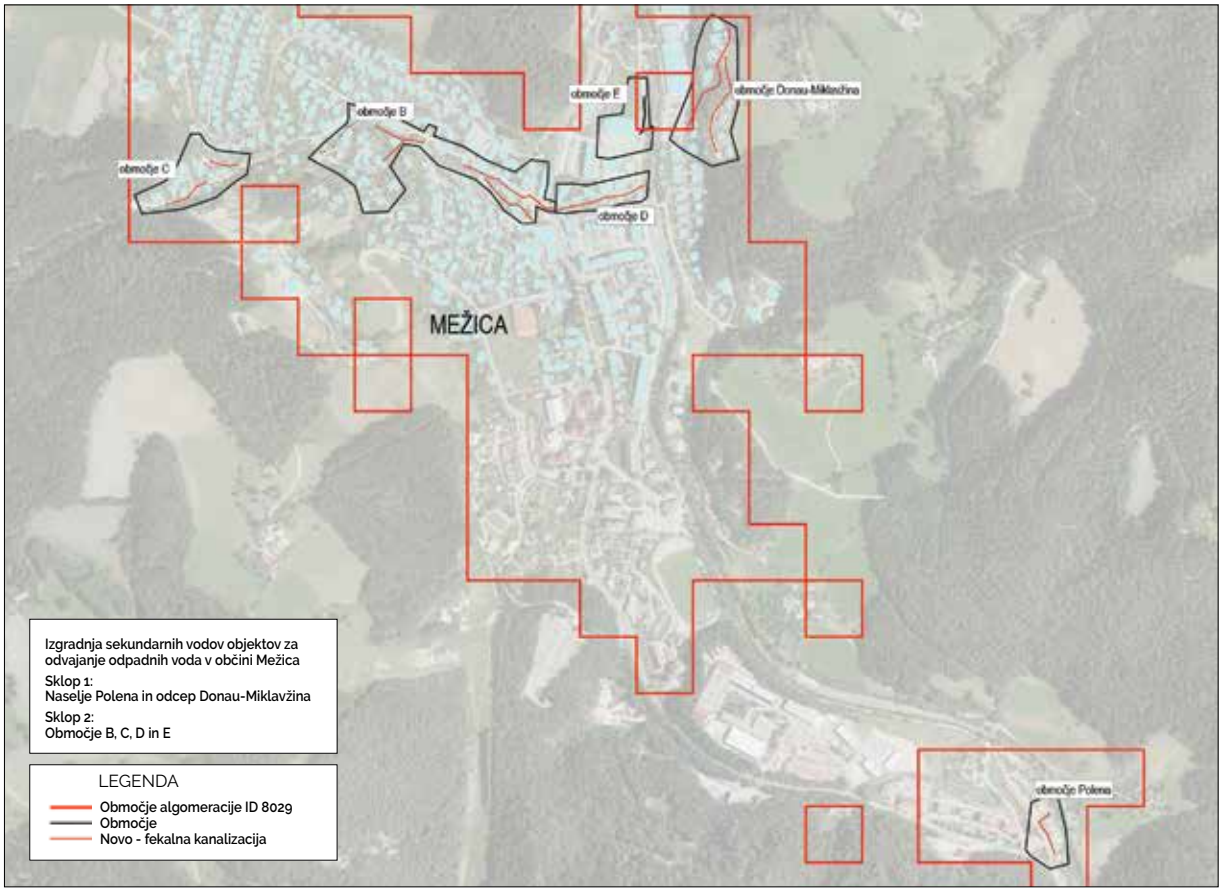

Na območju Stržovega bomo ločili sistem odvajanja odpadnih vod, zgradil se bo nov kanalizacijski vod za odvajanje meteornih vod, ki bo potekal v obravnavani cestni površini in ob obronku pašnika mimo igrišča in se zaključil z iztokom v potok Škratkovec. V letošnjem letu se bo zgradil sklop I (od stopnišča do potoka Škratkovec). Predvidena vrednost investicije sklopa I znaša 66.000 eur.

CESTNA INFRASTRUKTURA

Preplastitev Prežihove ulice (sklop II) predstavlja nadaljnje urejanje Prežihove ulice od odcepa k Zdravstvenem domu (večstanovanjski blok Prežihova ulica 11) do odcepa na Leški cesti (stanovanjska hiša Prežihova ulica 2). Dolžina odseka je cca. 200 m. Uredilo in razširilo se bo cestišče v širini 5,5 metra s pločnikom 1,6 metra, postavila se bo nova javna razsvetljava in uredila parkirišča ob cestišču in samostojno parkirišče pri večstanovanjskih stavbah Prežihova hišna št. 5, 7, 9. Ocena vrednosti projekta je 220.000 eur, od tega je upravičenih stroškov iz naslova sanacije ZMD (MOP) 200.000 eur. Cesta predstavlja zelo frekventno relacijo, z izgradnjo pločnika z javno razsvetljavo se bo povečala varnost pešcev v prometu.
Ureditev Mariborske ceste s pločnikom in kolesarsko stezo predstavlja ureditev odseka lokalne ceste od novega mostu čez Šumc mimo trgovine Tuš do navezave do bodočega novega krožišča na regionalni cesti v Senčni vasi. Ureditev obsega ureditev, razširitev in preplastitev cestišča v širini 5,5 metra, izgradnja kolesarske steze v širini 3 metre in pločnika v širini 1,6 metra. Na novo bo postavljena tudi javna razsvetljava. Dolžina odseka je cca. 350 m. Ocena vrednosti projekta je 370.000 eur od tega je upravičenih stroškov iz naslova sanacije ZMD (MOP) 300.000 eur. Cesta predstavlja zelo frekventno relacijo, izvedba kolesarke poti je del daljinske kolesarske poti. Z izgradnjo pločnika in javne razsvetljave se bo povečala varnost pešcev v prometu.
Preplastitev ceste na Poleni predstavlja del ceste v dolžini 120 metrov od restavracije Polena, mimo hiše Praper do priključka dvorišča vrstnih hiš. Na novo se bo uredila še javna razsvetljava. Ocena investicije znaša 70.000 eur od tega je upravičen strošek iz naslova sanacije ZMD (MOP) 60.000 eur. Cesta je v zelo slabem stanju in je nevarna za poškodbe vozil in drugih udeležencev v prometu, v pretežnem delu pa je še tudi v makadamu.
Preplastitev ceste **mimo kmetije p.d. Pušnik (Peršak) in stanovanjskih hiš 8, 8a, 8b, 8c).** Cesta je v makadamski izvedbi, potrebna je preplastitev v dolžini 250 metrov. Ocena stroškov je 65.000 eur, od tega je 60.000 eur upravičenih stroškov iz naslova sanacije ZMD (MOP).
V preteklem letu se je uredila in asfaltirala dovozna pot do garaž na Mariborski cesti, uredila so se parkirišča za potrebe večstanovanjskega objekta Peca. Zdaj ostaja v makadamski izvedbi samo še koridor **povezovalne poti od regionalne ceste proti blokom na Mariborski cesti,** ki jo je potrebno asfaltirati in tam urediti javno razsvetljavo. Ocena stroška del je 15.000 eur, od tega je 10.000 upravičenih stroškov iz naslova sanacije ZMD (MOP).
Dvorišče – parkirišče v atriju Lenartove ulice med bloki je v makadamski izvedbi in slabo vzdrževano. Občina je etažnim lastnikom, ki so v solastnih deležih lastniki zemljišča, ponudila, da zemljišče brezplačno prenesejo na občino. V kolikor bo do prenosa zemljišča prišlo, se bo uredilo zemljišče v pretežni meri za potrebe parkiranja vozil in z javno razsvetljavo. Ocena vrednosti 180.000 eur, od tega je upravičenih stroškov 150.000 eur iz naslova sanacije ZMD (MOP). Zaradi obsežnosti projekta in usklajevanje izvajanje del se bo investicija izvajala v dveh ločenih sklopih v dveh proračunskih letih.

ŠPORTNA INFRASTRUKTURA

Dokončali bomo **tartansko podlago na atletski stezi v Športnem parku Mežica** in s tem zaključili večletno urejanje Sportnega parka. Vrednost dokončanja investicije znaša 61.000 eur.
Obnovili bomo osvetlitev športne dvorane z led razsvetljavo. Z investicijo v predračunski vrednosti 45.000 eur smo se prijavili na razpis za sofinanciranje Fundacije RS za šport.

POKOPALIŠKA INFRASTRUKTURA

Začenjamo s **celovito prenovo pokopališča Mirje,** katere prenova bo trajala več let. Celovita ureditev bo zajemala območje za raztros pepela in žarnih pokopov, glavne dostopne poti do grobov, stranskih asfaltnih cest, ureditev vodovoda, območje za odlaganje smeti, območje za klasičen pokop, ureditev osrednje ploščadi ob vežici ter ob vstopu na pokopališče tudi luči, ozvočenje in celotno ograjo. Vrednost celotne investicije je ocenjena na 1,5 mio. Evrov. V letošnjem letu namenjamo za investicijo 200.000 eur.
Izvedli pa bomo še več vrednostno manjših naložb, ki pa so prav tako zelo pomembe za dvig kvalitete življenja v občini.

Preplastitev
Prežihove ulice

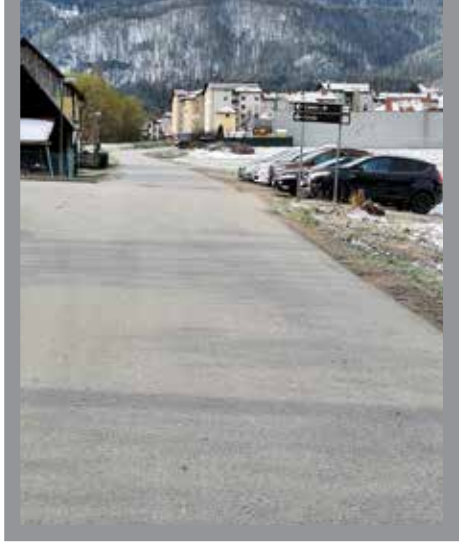

Ureditev Mariborske ceste
s pločnikom in kolesarsko stezo

Preplastitev
ceste na Poleni

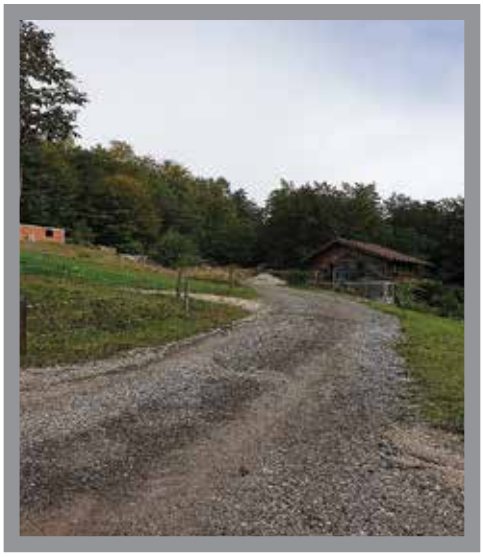

Preplastitev ceste mimo kmetije
p.d. Pušnik (Peršak) in stanovanjskih hiš

Koridor povezovalne poti od regionalne
ceste proti blokom na Mariborski cesti

Dvorišče – parkirišče v atriju Lenartove
ulice med bloki

Dokončanje tartanske podlage na
atletski stezi v Športnem parku Mežica

Obnova osvetlitve športne dvorane
z led razsvetljavo

Celovito prenova
pokopališča Mirje

Moja tokratna zadolžitev je enostavna – sem si mislila. Nekaj vprašanj posredujem odgovornim, podatke za uvod in splošno predstavitev bom našla na spletu. In sem jih.
A se je za pregovor »od viška glava ne boli« izkazalo, da ne velja vedno. Ob množici vsega zapisanega je bilo kar težko v kratkem (hm, kratkem) sestavku strniti osnovne principe.

Člani CZ Mežica, 20. 3. 2017

Kaj je torej CIVILNA ZAŠČITA?

Če najprej malo pokukamo v zgodovino, lahko ugotovimo, da so se ljudje ob zavedanju, da je treba biti za primer različnih nesreč pripravljen vnaprej, že kar hitro pričeli organizirati v razna združenja. Taki so dandanes na primer gasilci in gorski reševalci, če naštejem le dve od mnogih področij. Tudi delavci v nevarnih poklicih so prepoznali potrebo po ustanovitvi formacij, ki bi skrbele in se redno usposabljale za ukrepanje ob pojavu nesreče – ena od takih je bila Reševalna četa Rudnika Mežica. Kasneje so se krajevna društva in prostovoljne organizacije pričeli povezovati na občinskem, regionalnem in končno na državnem nivoju. Danes vsi ti akterji sodelujejo pod okriljem Republiške uprave za zaščito in reševanje, ki je tako tudi nosilec delovanja Civilne zaščite.

Najenostavnejša razlaga, kaj **Civilna zaščita (CZ**) je, je torej sledeča: to je sistemsko zaščitno delovanje, ki prebivalstvo varuje pred oziroma mu pomaga ob naravnih in drugih nesrečah. Zajema torej **zaščito, reševanje in pomoč (ZiR)**. Organizirana je na državni in regionalni ravni, njene enote in službe pa so organizirane tudi lokalno – kot ekipe, oddelki ali čete. Istovrstne službe in enote se po potrebi združijo v večje sestave. V hujših situacijah na pomoč priskočita tudi policija in slovenska vojska.

Sile za zaščito, reševanje in pomoč se glede na način vključevanja in sodelovanja državljanov delijo na:

Prostovoljne enote in reševalne službe, ki se organizirajo po načelu prostovoljnosti pri nevladnih, zlasti humanitarnih organizacijah.
Poklicne enote in službe, ki se organizirajo po načelu poklicnega opravljanja nalog.
Dolžnostne enote in službe pa se organizirajo na podlagi državljanske dolžnosti.
Za opravljanje različnih nalog zaščite, reševanja in pomoči so organizirane naslednje enote ter službe CZ:

- enote za prvo pomoč,
- enote za prvo veterinarsko pomoč,

- tehnične reševalne enote,
- enote za radiološko, kemijsko in biološko zaščito,
- enote za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi,
- enote za uporabo zaklonišč,
- služba za proženje snežnih plazov.

Na ravni države je ustanovljena še **Državna enota za hitre reševalne intervencije – EHI**, namenjena izvajanju posebno zahtevnih reševalnih intervencij – ob potresih, poplavah, plazovih in drugih nesrečah večjega obsega, kjer sta nujni tako posebna oprema kot specialna usposobljenost reševalcev.

Nastanek EHI je posledica podpisov dvostranskih sporazumov o medsebojni pomoči ter je namenjena sodelovanju v mednarodnih humanitarnih in reševalnih akcijah v okviru programov OZN, Nato, EU ter drugih mednarodnih organizacij.

Glede na to, da so naloge, ki jih EHI opravlja, specialne, je temu prilagojena tudi njena sestava:
- poveljstvo enote,
- skupina za IT (**I**nformacijsko **T**ehnološko) podporo,
- oddelek za RKB (**R**adio-
- loško, **K**emijsko in **B**iološko) zaščito,
- četa za tehnično reševanje,
- vod za tehnično
- potapljanje,
- služba za podporo,
- enota za reševanje v tujih jamah,
- enota za podporo gašenju požarov z zrakoplovi.

Na ravni države ima CZ organizirano tudi:
- 13 tehnično reševalnih enot,
- 13 enot za radiološko, kemično in biološko zaščito,
- državno enoto za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi,
- službe za:
  - podporo in opravljanje posebnih nalog ob ekoloških in drugih nesrečah na morju,
  - psihološko pomoč ob naravnih in drugih nesrečah,
- logistične centre,
- informacijski center,
- komisije za popis in oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah.

Na evropskem nivoju od leta 1992 (z letnim budžetom preko 1 milijarde) za pomoč ljudem v nesreči skrbi **Evropski Oddelek za civilno zaščito in humanitarno pomoč**. Eden od komisarjev, komisar za krizna področja, je od leta 2019 slovenski predstavnik Janez Lenarčič.

Če torej strnemo: enote in službe CZ se praviloma aktivirajo, kadar za naloge zaščite, reševanja in pomoči ne zadostuje delovanje posameznih poklicnih ali prostovoljnih formacij, ki se v primeru potrebe odzovejo prve. O aktiviranju odločajo pristojni poveljnik Civilne zaščite in drugi organi, pristojni za vodenje. Pomembno je torej upoštevanje načela postopnosti. Lokalna skupnost uporabi za zaščito, reševanje in pomoč ob naravni ali drugi nesreči najprej svoje sile in sredstva. Poveljnik ali vodja te intervencije pa glede na situacijo lahko zaprosi za pomoč tudi širše.

Prostovoljne formacije, društva in nevladne organizacije v Mežici, ki sicer delujejo samostojno, po potrebi so pa vključene v CZ, so: Prostovoljno gasilsko društvo, Lovska družina, Koroška ribiška družina – izpostava Mežica/Črna, Planinsko društvo, Radioklub, OO Rdečega križa in Župnijska Karitas.

Mežiška CZ je svoje delovanje izčrpno predstavila že v prejšnjih dveh številkah našega glasila. Zato danes le nekaj dodatnih odgovorov, ki sta jih na moja laična vprašanja posredovala poveljnik Občinskega štaba CZ Igor Pšeničnik in strokovni sodelavec Nenad Donau.

Sistem Zaščite in reševanja v Občini Mežica se aktivno vzpostavlja in nadgrajuje že od 26. 10. 2011. Trenutna ožja ekipa mežiške CZ šteje 59 pripadnikov (49 moških in 10 žensk).

Župan ima kot najvišja odgovorna oseba veliko zadolžitev in odgovornosti. Med drugim: skrbi za izvajanje priprav, sprejme načrte zaščite in reševanja, določi vrsto in obseg sil za zaščito, reševanje in pomoč, vodi in skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic naravnih

in drugih nesreč, skrbi za obveščanje prebivalcev o nevarnostih, stanju varstva in sprejetih zaščitnih ukrepih. Za operativno-strokovno vodenje imenuje poveljnika CZ občine. Ta je za svoje delo odgovoren županu in regijskemu poveljniku.

V »normalnih« časih so (bile) poleg nujnih akcij naloge mežiške CZ tudi usposabljanje članov štaba, poverjenikov in pripadnikov enot, kadrovsko popolnjevanje enot, priprava in ažuriranje ocen ogroženosti in načrtov ZiR ob naravnih in drugih nesrečah, vzpostavitev Geografskega informacijskega sistema, priprava digitalnega katastra hidrantnega omrežja in lokacij za zajem vode, priprava načrta za izven-letališki pristanek helikopterja …
Del mežiške CZ so tudi poklicne formacije ter poklicni in pogodbeni izvajalci. Ti zadnji so izbrani s strani pristojnega organa lokalne skupnosti oz države. Ker so vključeni v ZiR, se morajo tudi oni usposabljati in zagotavljati opremo ter materialno-tehnična sredstva s svojega delovnega področja.

Medsebojno sodelovanje prostovoljnih, dolžnostnih, poklicnih formacij in pogodbenih izvajalcev je ključnega pomena za učinkovitost delovanja/ukrepanja ob naravnih in drugih nesrečah, sta poudarila sogovornika.

So preventivne akcije v preteklosti (kot npr. NNNP) kaj pomagale pri ukrepanju ob sedanji pandemiji?

Da. Akcije »Nič nas ne sme presenetiti« so pomembno vplivale na razmišljanja glede organizacije, vodenja in poveljevanja ter posledično na delovanje sil za ZiR. Takšne akcije, usposabljanja, vaje in načrtno osveščanje prebivalcev bi bile potrebne tudi danes. Gre za to, da se lokalno prebivalstvo zaradi poznavanja terena in značilnosti lokalnega okolja vključi, ker lahko zaradi tega učinkovito izvaja naloge ZRP na znanem območju.

Predvidevam, da ste imeli v načrtih ukrepanj tudi nekatera (splošna) navodila za delovanje ob eventualni epi/pandemiji. Vam je to pomagalo?

Občinski štab CZ (OŠCZ) Mežica ima pripravljen postopkovnik z natančno določenim postopkom sklica in standardnimi operativnimi postopki delovanja (SOP). Da, delujemo proaktivno in to nam je zelo pomagalo.

Delovanje in ukrepanje CZ v času pandemije je že bilo predstavljeno. Lahko na kratko strnete najpomembnejše aktivnosti od pričetka pa do danes?

Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem, zagotavljanje nujne zdravstvene oskrbe, oskrba zbolelih in ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami, usklajevanje izdelave in razdeljevanje pralnih zaščitnih mask, pomoč pri vzpostavitvi izolacijske enote »Rdeča cona« v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Peca …

S čim se v zvezi z epidemijo ukvarjate danes?

Spremljamo situacijo, zagotavljamo pripravljenost in operativno odzivanje na dogodke glede na potek oziroma razvoj situacije. Pripravili smo načrt operativne izvedbe cepljenja proti COVID-19 za prebivalce Občine Mežica in predvideli lokacije, na katerih se bo izvajalo.

Se na osnovi enoletnih izkušenj pripravljate na III. val, ki ga napovedujejo nekateri?

Da, pripravljamo se na morebitni III. val. OŠCZ Mežica deluje proaktivno. Analiziramo dobre prakse pri spopadanju z epidemijo in na podlagi tega pripravljamo dopolnitve načrtov in opomnikov.

Na kaj bi opozorili Mežičarje? Kaj bi jim svetovali, priporočili?

Epidemija koronavirusa COVID-19 še ni končana. Bodimo pripravljeni na morebitni novi val širitve. Pomembno je, da občani

razumejo, da smo »Civilna zaščita« vsi prebivalci lokalne skupnosti. Vsak občan lahko po svojih močeh in sposobnostih pomaga. Tako, kar se tiče preventive in samozaščitnega ravnanja ali pa kot prostovoljec, ki pomaga v primeru sedanje pandemije, pa tudi ob kakšni naravni ali drugi nesreči. S tem bistveno prispeva k ublažitvi posledic posamezne nesreče.

Sporočamo, da smo pripravljeni, da natančno vemo, kaj delamo in kje so meje naših zmožnosti. Ostanimo zdravi!

Moram priznati, da sem med iskanjem podatkov za ta zapis izvedela kar nekaj – ne nekaj, veliko! – novega. Upam, da se boste po prebranem članku tudi vi zavedeli, kakšna množica ljudi, pripravljenih ob vsakem času pomagati, se skriva za tisto kratko številko 112.

Ida Paradiž

Vam za povrhu navržem še dve zanimivosti?

- Dan Civilne zaščite je 1. marec.
- Dan klicne številke 112 pa – ne boste verjeli – 11.2.!

Če koga zanimajo natančnejši podatki o mežiški CZ, jih najde na: https://www.mezica.si/objava/62350

Viri: spletne strani (*Uprava RS za zaščito in reševanje *Občina Mežica *europa.eu)

PASJE IZTREBKE MORAMO POBIRATI

PASJE IZTREBKE MORAMO POBIRATI, NE GLEDE NA TO, KJE PES OPRAVI SVOJO POTREBO. RAZLOGI PA SO TRIJE: ZDRAVSTVENI, HIGIENSKI IN OKOLJSKI. KLJUB VSEMU ZAVEDANJU IN OPOZARJANJU ŠE VEDNO OPAŽAMO PROBLEMATIKO PUŠČANJA PASJIH IZTREBKOV NA JAVNIH POVRŠINAH.

V spomladanskem času, ko se začne topiti sneg, se zelo nazorno vidijo sledi nepobranih pasjih iztrebkov. Ne gre za posamezne kupčke pasjih iztrebkov, ki so skriti v grmovju, ampak so z njimi posejane zelenice, otroška igrišča in sprehajalne steze.

Iztrebki ne sodijo med biološke odpadke, temveč med mešane komunalne odpadke. Pobiranje mora biti del odgovornosti vsakega lastnika psa, ki se mora zavedati, kako neprijetno je, če nekdo med sprehodom v naravi stopi na pasji iztrebek, ali pa nanj naleti kakšen otrok v bližini igrišča. Poleg tega pa so določene tudi globe za nepobrane iztrebke.

Naj vas opomnimo, da Zakon o zaščiti živali v tretjem odstavku 11. člena določa, da mora skrbnik psa na javnem kraju zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu.

Naj bo mesto prijetno za vse uporabnike, le tako bomo lahko živeli v sožitju ljudi in živali.

Ambrož Blatnik,
Komunala Mežica

Prostovoljno gasilsko društvo Mežica v številkah

Ob koncu lanskega leta sem se lotil bolj obširne analize preteklih intervencijskih aktivnosti PGD Mežica. Tako sem zajel vse intervencije v času od 1. 10. 2015 do 1. 12. 2020, razen prevozov vode ter intervencij vrste »Reševanje oseb AED«. Teh je bilo 132 v 19 različnih kategorijah.

Vrsta dogodka	Št. dogodkov	%
Požari v objektih	31	23,48
Vetrolom	26	19,70
Tehnična in druga pomoč	22	16,67
Požar v naravi	11	8,33
Poplave	9	6,82
Požari na prometnih sredstvih	8	6,06
Nesreče v cestnem prometu	5	3,79
Plazovi	3	2,27
Delovne nesreče	3	2,27
Nesreča z nevarno snovjo	3	2,27
Požar zabojnika	2	1,52
Nepotrebna intervencija	2	1,52
Snegolom	1	0,76
Prekinitev prometa	1	0,76
Ogrožanje/napad živali	1	0,76
Nesreče na vodi	1	0,76
Pogrešane osebe	1	0,76
Sproščanje nevarnih plinov	1	0,76
Nenačrtne motnje z električno energijo	1	0,76

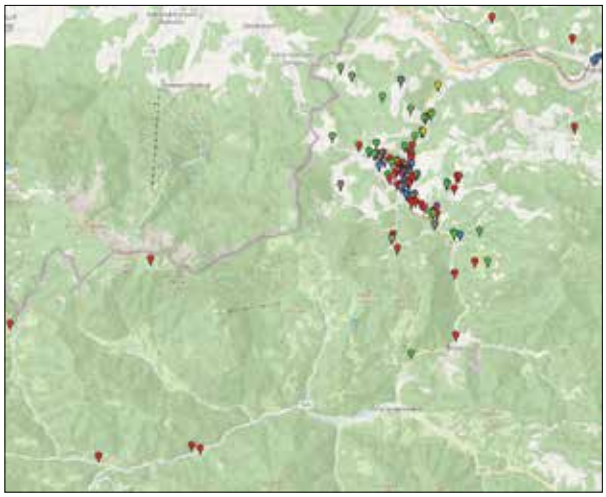

87 % vseh intervencij je bilo v naši občini. Ostalo (8 % Črna na Koroškem in 5 % Prevalje) pa je predstavljala pomoč sosednjim enotam. Po številu so na prvem mestu požari v objektih, nato pa sledijo intervencije tipa vetrolom ter tehnične in druge pomoči. Te prve tri skupine predstavljajo več kot polovico vseh intervencij.

Če pa te razdelimo samo na osnovne skupine, postane rezultat še bolj zanimiv. Na prvem mestu je kategorija požari (39 %). Sledi kategorija naravne nesreče (31 %), ki ne zaostaja veliko. Nato sledijo še tehnične nesreče (25 %), nesreče z nevarnimi snovmi (3 %) ter ostalo (2 %). Vse te intervencije so skupaj nanesle 387 ur, naši člani pa so na njih naredili 3561 ur. To v povprečju nanese 27 ur na posamezno intervencijo. Večina vseh pa se je zgodila v polmeru 1 km od gasilskega doma (glej fotografijo)

Ta analiza predstavlja zelo zanimive rezultate, tako za samo načrtovanje vaj kot za nabavo opreme. Na tej podlagi lahko točno določimo prioritetni vrstni red potrebne opreme. Če je bil še v preteklosti trend intervencij ter nabave opreme večinoma usmerjen v požare, se je ta skozi leta spremenil. Same naravne nesreče ne zaostajajo več veliko. Temu lahko pripišemo boljšo požarno preventivo na eni strani ter na drugi dvig števila naravnih nesreč. Tako bo tudi v prihodnje potrebno samo tehniko tako prilagoditi, da bomo lahko uspešno rešili intervencije obeh skupin, katerih specifikacije so zelo različne.

Za uresničitev teh ciljev za varnost občanov pa bo definitivno potrebno kar nekaj nabav ter finančnih sredstev. Saj kot pravi pregovor »Gasilske opreme ne potrebujejo gasilci, ampak ljudje, kateri potrebujejo pomoč«.

Blaž Dlopst,
podpoveljnik PGD Mežica

MCM
RAZDELILNICA HRANE

Konec meseca februarja smo v Medgeneracijskem centru v sodelovanju s KMC Ravne na Koroškem, Občino Mežica, Rdečim križem in Karitasom Mežica pričeli s projektom razdeljevanja hrane. Projekt razdeljevanja donirane hrane je projekt Lions kluba iz Maribora, kjer se je leta 2012 porodila ideja.

Danes je razdeljevanje hrane tega projekta prisotno že v številnih slovenskih krajih in veseli smo, da smo del tega tudi v Mežici. Pogodbe za donacijo hrane so sklenjene s trgovinami Špar Ravne in Prevalje, Tuš Ravne, Mercator Ravne, Lidl in posameznimi pekarnami.

V razdelilnici hrane lahko paket s hrano prejmejo tiste osebe, ki oddajo vlogo na sedež Medgeneracijskega centra ali pa jih predlaga Občina Mežica, Rdeči križ, Karitas in MCM po prostem preudarku ali na predlog občanov. Komisija preveri upravičenost do tovrstne pomoči in z uporabnikom sklene dogovor.

In kakšna hrana se razdeljuje? Vsak četrtek med 19.30 in 21.00 pri donatorjih prevzamemo hrano, ki jo v prodajalnah poberejo s polic, mi pa jo še isti dan razdelimo. Gre za hrano, ki se tekom dneva ne proda. Tako zbrano hrano razdelimo v paketih (kruh, pekovsko pecivo, sendviči, mlečni izdelki, včasih tudi meso, zelenjava in sadje). Hrana se razdeljuje v skladu z vsemi ukrepi pri rokovanju s hrano in s trenutnimi ukrepi za preprečevanje okužb. Vodijo se tudi evidence o prevzeti hrani in razdeljevanju, kjer nam pri vodenju pomaga koordinator projekta iz Koroškega medgeneracijskega centra Ravne ne Koroškem.

Ob četrtkih tako paket prejme 15 – 20 družin in posameznikov iz Občine Mežica. Tisti, ki zaradi bolezni, starosti ali invalidnosti ne morejo sami po hrano, jim pakete pripeljemo na dom. Hrano lahko prosilci prejemajo enkrat tedensko ali občasno.

Pri prevzemu hrane in razdeljevanju nam pomagajo prostovoljci. Posebna zahvala gre prostovoljcem: Franji Peter z Rdečega križa Mežica pri razdeljevanju hrane in GD Mežica – Darko in Renata Komar, Klemen Štiftar, ki prevzemajo hrano v trgovinah in pomagajo pri dostavi na dom.

Vabimo vse občane, ki ste se znašli v situaciji, da bi potrebovali takšno pomoč, da nas pokličete, od ponedeljka do petka na telefonsko številko 041 323 471, med 9.00 in 16.00. Pogovorili se bomo o vaši prošnji in vam pomagali, da se kot prejemnik pomoči v projektu Razdelilnica hrane vključite v projekt.

Anja Prelogar,
koordinatorka aktivnosti v MCM

Po vrhovih Mežice

V letošnjem letu bomo že tretje leto zapored v sedmih sobotnih dopoldnevih obiskali najvišje vrhove Mežice. Osnova za idejo, takšnega načina pohodništva v domačem kraju mi je bila knjižica, ki je bila leta 2009 izdana z naslovom Spoznajmo vrhove nad Mežico. Ta služi kot priročnik in v njej so opisane poti do vrhov, njihove značilnosti ter razne zgodbe iz preteklosti našega kraja.

S pomočjo članov Planinskega društva Mežica ter pod pokroviteljstvom Medgeneracijskega centra Mežica smo v letu 2019 začeli enkrat mesečno obiskovati naše vrhove. Takrat smo za vsak pohod izbrali eno osebo, katera je to pot do vrha dobro poznala. Za najzahtevnejše poti in vrhove pa so nam priskočili na pomoč vodiči Planinskega društva Mežica. Nekateri deli poti, ki so opisani v knjigi, niso več prehodni, zato smo morali poiskati nove povezave, kar pa je naredilo pohode še bolj zanimive. Ti niso bili namenjeni le spoznavanju naše okolice in rekreaciji, ampak tudi prijetnemu druženju. V prvem letu se nam je na pohodih pridružilo od 15 do 30 oseb. Vsak pohodnik je prejel knjižico, v kateri je za obiskan vrh prejel žig. Tisti, ki smo osvojili vse vrhove, smo na koncu prejeli posebno darilo, ostali pohodniki pa so dobili majhno pozornost.

Vrhovom, ki so najbolj oddaljeni od samega centra Mežice, kot so Kranjčev in Mučev vrh ter Jankovec smo zmanjšali zahtevnost, oziroma smo se pripeljali z osebnimi avtomobili do kmetije Kajžer na Platu, od koder smo peš nadaljevali pot mimo cerkvice sv. Lenarta. Najbolj mi je v spominu ostala jama Zvončica, ki se je nahajala v bližnjem gozdu.

Ustavljali smo se tudi na različnih turističnih destinacijah, kjer smo se lahko okrepčali. Pohode so nam

popestrili tudi starejši krajani Mežice s svojimi zgodbami in poznavanjem preteklosti našega kraja.

V lanskem letu nam zaradi Covida 19 ni uspelo zaključiti našega druženja z zadnjim pohodom, ki naj bi ga izvedli v oktobru in sicer na Pikov, Veliki in Šumahov vrh.

Velika zahvala g. Kristjanu Krajgerju in Planinskemu društvu Mežica, ki sta mi v minulem letu priskočila na pomoč pri organizaciji in vodenju najbolj zahtevnih pohodov.

Tudi v letošnjem letu bomo nadaljevali z obiski vrhov. Za začetek je v sredini meseca aprila planiran pohod na lovsko kočo Dukles v času, ko bo cvetel lepi jeglič ali avrikelj. Zaradi zahtevnosti si bomo pot skrajšali tako, da se bomo z lastnimi avtomobili peljali do razcepa za kmetijo Kranjc. V ta pohod bi vključili še obisk Kranjčevega in Mučevega vrha.

V letošnjem letu bomo poizkušali prehoditi čim več novih poti ali vsaj del le-teh, da pridemo do željenih vrhov. Želja je, da bi na naših pohodih obiskali in spoznali še druge, manjše sosednje vrhove in njihove zanimivosti iz preteklosti, katerih mogoče še ne poznamo in so že pozabljene.

Novost v letošnjem letu so načrtovani še trije vodeni pohodi. Na prvem bi nad Mežico prehodili levi breg reke Meže od začetne točke, ki je pri spodnjem Rehtu, do Gorne, nato čez Jesenikov, Pikov in Veliki vrh vse do Šumahovega vrha. V drugem delu bi prehodili vrhove na desnem bregu reke Meže – Kranjčev in Mučev vrh, Jankovec ter za konec še Andrejev vrh in Volinjak. V tretjem, zadnjem delu bi se povzpeli nazaj na vrhove na levega brega reke Meže ter se mimo Hamunovega vrha vrnili nazaj do začetne točke. Tako bi v 3 delih prehodili pot, ki je označena z oznako M12 (12 vrhov v 12 urah).

Na koncu naj se zahvalim še vsem udeležencem pohodov in upam, da se bo stanje epidemije čimprej umirilo, da bomo lahko v čim večjem številu skupaj hodili po prečudovitih poteh v okolici Mežice.

Tatjana Smuk

PETA OBLETNICA DRUŠTVA ŠOLA ZDRAVJA – SKUPINA V MEŽICI

V ponedeljek, 22. 3. 2021, smo praznovali peto obletnico delovanja Društva Šola zdravja – skupina v Mežici. Praznovanje je zaradi epidemije potekalo brez povabljenih gostov, v skladu z navodili in priporočili NIJZ za preprečevanje okužbe z aktualnim virusom.

Ob tej priložnosti smo od občine dobili steklenice za vodo, za kar se lepo zahvaljujemo.

Naš začetek sega v konec leta 2015, ko je gospa Vida Potočnik, ki je telovadila v skupini že v Piranu, izrazila željo, da bi se tudi v Mežici pridružili skupinam, ki so delovale v Sloveniji. S Hedviko Blatnik in zdravnico Špelo Resnik so se kar hitro ujele in tudi pri županu dobile zeleno luč. Sledil je vpis v društvo ŠOLA ZDRAVJA, ki ima sedež v Domžalah in deluje po metodi »1000 gibov« avtorja dr. Nikolaya Grishina, ruskega zdravnika. Hedvika je prevzela vodstvo in se pogovorila s potencialnimi voditeljicami, ki so se morale najprej same spoprijeti z vajami. Med tem časom je potekalo obveščanje ljudi in 21. 3. 2016 smo od 7.30 do 8.00 prvič telovadili na prostem v čudovitem okolju, obdanem s smrekami in ob šumenju Meže. Vsi člani smo dobili priročnike, da smo lahko tudi doma pogledali, katerim sklepom so namenjene vaje in kako jih delati. Trenutno telovadimo na varni razdalji in smo razdeljeni po celem travniku. V prvih letih smo vadili vse dni od ponedeljka do sobote, zdaj pa sobote izpustimo.

V skupini, ki trenutno dnevno telovadi, nas je od 10 do 20, med puncami tudi dva fanta in med nami tudi dva, ki sta že praznovala 80 let. V ponedeljkih po vajah se družimo v Medgeneracijskem centru na kavi, čaju,

pecivu, ki ga spečejo naše članice, in klepetu; praznujemo rojstne dneve ali pa gremo na kavo v bar.

Vsako leto v marcu ali aprilu (kadar ni korone) se udeležimo občnega zbora v Domžalah, kjer se srečamo s člani in članicami iz vse Slovenije, konec avgusta ali v začetku septembra pa se družimo v Piranu – tam smo bili v letih 2016, 2017, 2018, zadnjič pa smo se z vadečimi iz vse Slovenije srečali v Velenju leta 2019. Lepo je pogledati okrog 1000 ljudi, ki mesto odenejo v našo, oranžno barvo – take so naše majice, jopice, flisi in vetrovke.

Kako pa je z denarjem? Vsako leto plačamo članarino 20,00 EUR, ki jo nakažemo na sedež društva v Domžale, nekaj dobimo od sponzorjev, nekaj doda občina, nekaj pa zberemo sami. Za del članarine, ki nam pripada, lahko plačamo predavanja in inštruktorje. Da blagajna ni prazna, poskrbi Jožica Kotnik, ki pobira mesečne prispevke za kavo in čaj. Jožica piše tudi kroniko.

V letu 2019 smo prehodili nekatere izmed 12 vrhov v okolici Mežice, 21. 8. 2020 pa smo se z vlakom peljali na izlet v Maribor, se sprehodili po mestu, si privoščili nekaj za pod zob, sladoled in kavo in se z vlakom tudi vrnili domov. Uživali smo.

Omeniti moram še naše dobre vaditeljice Hedviko Blatnik, Irmo Makuc, Ido Breznik in Metko Vinkl, ki se redno usposabljajo in nas obveščajo o novih smernicah. Lepo se zahvaljujemo za njihov trud.

VABIMO VSE, KI BI RADI NEKAJ DOBREGA NAREDILI ZASE, DA SE NAM PRIDRUŽITE.

Damijana Vertačnik

70 LET DRUŠTVA UPOKOJENCEV MEŽICA

(1950–2020)

V letu 2020, točno 18. junija, je minilo 70 let od ustanovitve Društva upokojencev Mežica. Zaradi epidemije Covid-a nismo mogli obeležiti obletnice, kot bi se spodobilo, zato sem se malo »sprehodila« skozi čas od nastanka do današnjega obdobja.

18. junija leta 1950 so ustanovni člani **Leopold Ozimic, Franc Obržnik** in **Jurij Veselko** sklicali ustanovni zbor upokojencev Mežica. Na zboru so po razpravi o pomenu in potrebi ustanovitve društva ter pristopu v članstvo izvolili 16-članski odbor. Za predsednika so izvolili **Miška Dvornika.** Društvo so poimenovali v **»Zveza sindikatov Jugoslavije Društvo upokojencev Ljudske republike Slovenije, podružnica Mežica.«**

V novo ustanovljeno društvo se je včlanila večina mežiških upokojencev, včlanilo pa se je tudi veliko upokojencev iz črnjanskega (rudniškega) okoliša. Tako se je pred koncem leta 1952 (preden so meseca decembra upokojenci iz črnjanskega okoliša ustanovili svoje društvo) vključilo 314 upokojencev, po odcepitvi Črnjanov pa se je število znižalo na 189 članov.

V tem času so odborniki DU Mežica takoj pristopili k uskladitvi pokojnin z novim pokojninskim zakonom. Veliko pomoč so namenili oskrbi upokojencev s kurivom. Enako je bilo z oskrbo kart (k-15) za znižano vožnjo na železnici. Tudi za stanovanja so poskrbeli. Prva leta se je odbor soočal tudi s finančnimi težavami. Da bi čim več sredstev pridobivali za delovanje društva, so organizirali družabne večere, veselice, kjer so odborniki in tudi nekateri člani delali brezplačno in ustvarjeni dohodek namenili za potrebe društva. Leta 1964 je društvo pridobilo svoj prapor.

Takratno društvo je svojo dejavnost opravljalo na različnih lokacijah. 1970. leta je uspel odkup stare stavbe, bivše javne kopalnice na Leški cesti v Mežici. S pomočjo udarniškega dela, prostovoljnih denarnih prispevkov članov ter najetih posojil je stavba dobila novo podobo. Dom upokojencev Mežica je bil dograjen, opremljen in dan v uporabo decembra 1975. leta. Na osnovi nove zvezne ustave in **na zboru upokojencev se je istega leta društvo preimenovalo v Društvo upokojencev Mežica,** kakor se imenuje še danes.

V svojem dolgoletnem delovanju je imelo društvo naslednje predsednike:

- **Miška Dvornika** (1950 – 1955)
- **Roberta Lamprehta** (1955 – 1962)
- **Andreja Ladinika** (1962 – 1967)
- **Franja Tavčarja** (1967 – 1980)
- **Ivana Žagarja** (1980 – 1988)
- **Slavka Mališnika** (1988 – 1992)
- **Franca Arbeiterja** (1992 – 2000)
- **Franja Mavriča** (2000 – 2010)
- **in Jožefa Libnika –** od 2010 in društvo vodi še danes.

Po bogati dediščini prejšnjih generacij se v tem mandatu še naprej trudimo za dobrobit naših zvestih članov. Naše društvo je vključeno v **Koroško pokrajinsko zvezo** in **Zvezo društev upokojencev Republike Slovenije.** Društvo ima status humanitarnega značaja in se ne vključuje v politično dogajanje.
Leta 2010, ko smo prevzeli dolžnost za vodenje društva, nam je ob 60-letnici društva uspelo izdati almanah in v njem strniti večino dejavnosti. S prispevki sponzorjev in donacijami naših članov nam je uspelo nabaviti nov društveni prapor.

19. maja 2017 smo se na povabilo Društva upokojencev Ljutomer udeležili 70-letnice obstoja njihovega društva. Na slavnostni seji njihovega upravnega odbora sta predsednica DU Ljutomer **ga. Slavica Sunčič** in predsednik DU Mežica **g. Jožef Libnik** podpisala listino o medsebojnem sodelovanju.

Ponosni smo na izdajo treh številk glasnika društva upokojencev Mežica od leta 1998 – 2000, katerega predsednik uredniškega odbora je bil **Franc Struga.** Po tem letu je pričel izhajati **lokalni glasnik Šumc.**

Generacije neumornih članov, ki so razvile različne oblike druženja upokojencev, dejavnosti, ki nam popestrijo življenje, nam preganjajo samoto, so še danes zelo aktivne in še številčnejše.

S požrtvovalnim delom upravnega odbora smo od nastopa mandata obnovili društvene prostore z zamenjavo oken, preuredili stanovanje za potrebe naših skupin, uredili tudi ločenost gostinskih prostorov od društvenih ter z novo električno napeljavo izboljšali kvaliteto le-te.

Z namenom, da bi društvo kar najbolj nazorno približali vsem članom pa tudi občanom, smo izdali zloženko, v kateri so opisani glavni poudarki našega dela in programa.

Program dela smo razdelili na:
- **rekreacijo in šport** (pohodništvo)
- **kulturo**
- **socialo**
- **letovanja in izlete**
- **tradicionalne prireditve.**

V rekreacijo in šport je vključeno balinanje, kegljanje na vrvici, šah, športni ribolov, pikado ter pohodniška skupina Martinčki.

V kulturo sta vključena dva zbora in sicer pevska skupina Gorna ter Viharniki. V njej delujejo tudi literati.

V sociali so zajete tri skupine: Lipa, Harmonija, Starejši za starejše ter stanovanjska komisija.

Organiziramo letovanja za člane društva v hotelu Delfin v Izoli in po potrebi in željah tudi izlete. V okviru tradicionalnih prireditev organiziramo srečanje žena ter mater, piknike.

Že nekaj let organiziramo literarni večer v okviru Prešernovega praznika, na katerem sodelujejo literati društva, Viharniki, Gorna, in župan Občine Mežica g. Dušan Krebel.

V medgeneracijskem centru sodelujemo v njihovih prostorih in prenašamo svoje izkušnje na mladi rod.

PONOSNI SMO, DA JE V NAŠEM DRUŠTVU VČLANJENIH VELIKO ENTUZIASTOV, KI S SVOJIM NESEBIČNIM DELOM PRISPEVAJO K BOLJŠIM IN UČINKOVITEJŠIM REZULTATOM NAŠEGA DELOVANJA.

Čeprav se tudi mi soočamo z velikimi finančnimi problemi, upamo, da bomo v prihodnje tudi to odpravili.

Rozalija Libnik,
DU Mežica

Rudi Mlinar

Leški knapi

ROMAN

V izhodišču romana *Leški knapi* je namera pisatelja, da bi obudil spomin na 200-letnico pričetka izkoriščanja rjavega premoga v nahajališču tega naravnega bogastva v okolici Leš, majhnega naselja nad Mežico, Prevaljami in nad *Guštanjem* (Ravne na Koroškem). Pri tem se je pisatelj sam omejil na obdobje od leta 1899 do stečaja družbe in dejanskega konca tik pred drugo svetovno vojno, ko so nekaj časa po propadu rudnika brezposelni knapi premog kopali in ga prodajali tudi na črno. Na začetku romana se zdi, da bo pisatelj zgodbo leškega premoga tesno povezal z življenjem *Karla Doberška*, učitelja na Lešah, ravnatelja osnovne šole na Prevaljah in za en mandat celo poslan-

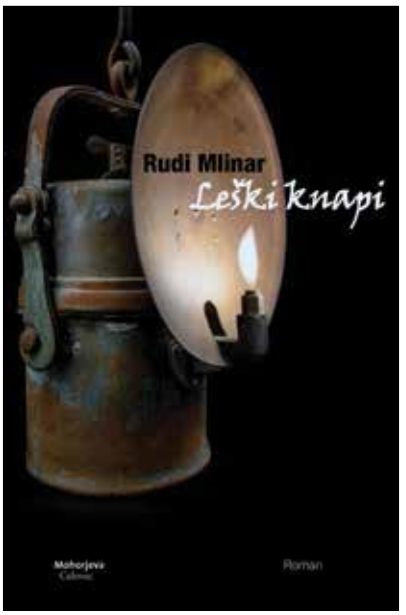

ca. Vsi drobci v romanu so spretno nanizani, da bralec sploh ne opazi, kdaj se glavni junak v pripovedi izoblikuje v Leše same.

Prav tako je nazorno predstavljeno, kako so bile v knapovsko delo vključene cele družine. Očetje in starejši sinovi so garali v premogovniku, matere in manjši otroci so poleti in pozimi spirali jalovino s premoga v Leškem grabnu.

Leški knapi je pripoved o temeljnem fizičnem delu in zaslužek ni cilj. Če takega dela ni bilo, je bilo treba na pot. Od doma, v svet samo zato, da spet dobiš delo. Še pred tem pa je bilo vedno vredno poskusiti dvigniti vrednost lastnemu delu. Če ne drugače, pa s štrajki. In v romanu *Leški knapi* opisani štrajki niso manifestacija revolucionarnosti delavskega razreda, ampak izključno metoda za izsiljevanje pravičnega plačila za opravljeno delo.

Po Prežihu in še nekaterih drugih mora imeti človek kar korajžo, da s pripovedjo seže v *njegov* čas, *njegove* kraje in tudi v *njegovo* tematiko. Vendar je Mlinar v primerjavi z na videz neprekosljivimi zgodbami malih koroških ljudi našel način, da je njegova pripoved ravno tako, če ne še bolj, prepričljiva. Mlinarjevi junaki ostajajo majhni v vsej svoji veličini, vsak zase človeški, vsi skupaj topli, realni in realistični brez ambicij, da bi spreminjali zgodovino. Morajo pa plavati s tokom. Taki, kot so. (iz spremne besede Petra Rezmana)

Mohorjeva Celovec, € 24,00
278 strani, mehka vezava

120 LET KD PIHALNEGA ORKESTRA RUDNIKA MEŽICA

Pihalni orkester Rudnika Mežica je bil ustanovljen na veliko noč leta 1901, ko je skupina godbenikov prvič javno nastopila in zaigrala. Od takrat deluje neprekinjeno. Prvi dirigent orkestra je bil Anton Schlossar, ki ga je vodil vse do smrti leta 1928, nakar ga je nasledil Anton Skačej.

Vaje so do leta 1930 potekale v gostilniški sobi restavracije na Poleni, ko se je orkester preselil v svojo leseno barako na Poleni, v kateri je vadil celih 46 let. Pod Skačejem je orkester dobil nove inštrumente in tako tudi nove godbenike, izboljšala sta se organizacija in delovanje orkestra, ustanovljena je bila prva glasbena šola na Koroškem, orkester

1901

pa se je dodobra uveljavil v kulturno-družabnem življenju Mežice in Črne na Koroškem.

Po drugi svetovni vojni je vodenje orkestra prevzel Edo Mauhler, ki je orkester obnovil, ga dopolnil in razširil. Število godbenikov in nastopov se je pod Mauhlerjevim vodstvom povečalo, posodobili pa so se tudi inštrumenti. Leta 1976 se je Edo Mauhler upokojil, nasledil pa ga je Julijan Burdzi. Ob tej priliki se je orkester tudi samoupravno na novo organiziral, leta 1977 pa se je preimenoval iz "Rudarska godba Mežica" v "Pihalni orkester Rudnika Mežica". Dirigent Burdzi je takoj pričel s sistematičnim poukom novih godbenikov, število vseh pa je preseglo številko 50.

Leta 1976 je orkester dobil svoj glasbeni dom v bližini kopališča v Mežici, ob tej priložnosti pa tudi nove rudarske uniforme. V času Burdzijevega vodenja orkestra je bil organiziran tudi samostojni mladinski pihalni orkester. Poleti 1981 je orkester dobil novega dirigenta Karlija Miheva, v tem času pa je bil pri izpostavi glasbene šole Ravne na Koroškem ustanovljen v Mežici oddelek za pouk pihalnih inštrumentov. Vmes je moral dirigent na služenje vojaškega roka, zato je orkester začasno vodil njegov oče Jože Miheu.

Konec leta 1991 je vodenje orkestra prevzel domačin Janez Miklavžina. V tem času se je orkester pomladil, njegovo članstvo pa se je razširilo na 65 članov. Leta 1994 je orkester posnel svojo prvo kaseto, ob 100-letnici pa je izdal svojo prvo zgoščenko ter videokaseto. Od leta 1997 dalje je orkester registriran kot kulturno društvo z uradnim imenom "Kulturno društvo Pihalni orkester Rudnika Mežica". S pomočjo podjetij Rudnika Mežica in občin Mežica ter Črna na Koroškem je uspel pridobiti precej novih inštrumentov in uniform.

Orkester je ob svoji 110. obletnici neprekinjenega delovanja pridobil povsem prenovljen in dograjen glasbeni dom, v katerem imamo sedaj člani orkestra idealne pogoje za delo. Pridobili smo tudi učilnice za poučevanje učencev glasbene šole. V našem glasbenem domu sedaj poteka pouk Glasbene šole Ravne na Koroškem, oddelkov pihal, trobil in tolkal. Glasbeni dom smo obnovili s pomočjo naših sponzorjev in donatorjev, evropskih sredstev in tisoče ur prostovoljnega dela članov orkestra in naših prijateljev. Za njegovo zgradnjo gre posebna zahvala tedanjemu predsedniku Dragu Krevhu, ki si je neizmerno prizadeval za ustrezne rešitve in dotok nujnih finančnih sredstev. Ob atraktivni 111. obletnici je Pihalni orkester Rudnika Mežica izdal novo CD-ploščo, na kateri se je orkester predstavil z vedrejšimi melodijami, ter DVD-ploščo, kjer je poleg orkestra predstavljena tudi naša okolica s svojimi lepotami. Ob 111. obletnici orkester zaradi zdravstvenih težav dirigenta Janeza Miklavžine pridobi nadomestnega dirigenta Dušana Štrikerja, ki naslednje leto tudi uradno prevzame mesto dirigenta in umetniškega vodje orkestra in ga vodi še danes.

Orkester se je skozi vsa leta kljub vsakoletnemu pomlajevanju redno udeleževal tekmovanj pihalnih orkestrov, ki jih organizira Zveza slovenskih godb. Naš orkester tekmuje v II. težavnostni stopnji, kjer smo skozi leta osvojili več zlatih in srebrnih odličij. Sodeloval

je tudi na mednarodnih tekmovanjih in srečanjih pihalnih orkestrov.

Danes šteje preko 70 članov in članic, predvsem iz občine Mežica in Črna na Koroškem, posamezniki pa so ostali zvesti naši godbi kljub selitvi in se vozijo na vaje iz občin Dravograd, Ravne na Koroškem, in Prevalje.

Glede na razmere, v katerih trenutno živimo, v lanskem letu orkester prvič v zgodovini delovanja ni igral na velikonočni procesiji, prav tako ne na prvomajski budnici. Kljub omejitvam, ki jih moramo upoštevati, smo posneli koračnico od doma in pripravili virtualni božični koncert in pustno povorko. Tudi v tem času pripravljamo nekaj novega.

Naša največja želja pa je, da bi lahko našo jubilejno obletnico – 120 let – obeležili na način, kot smo ga vajeni. S slavnostnim koncertom, ki smo ga planirali v mesecu maju, z gosti in s podelitvijo priznanj s področja kulture našim članicam in članom Za to priložnost smo posneli nove skladbe, ki jih bomo ob praznovanju obletnice izdali na nosilcu zvoka.

Srečno!

Predsednica
Mateja Bruder
(povzeto iz almanahov)

Bica in vnuki

Predsednikovo voščilo

Bica s hčerkama

100 let je praznovala MATILDA STROPNIK

Na balkonski ograji bloka na Lenartovi ulici je velika okrogla stotica, na ograjo pritrjena v čast 100-letnici naše sokrajanke. Ob takem jubileju se spodobi, da se s čestitkami oglasi tudi kdo iz uredniškega odbora Šumca, s slavljenko poklepeta in pogovor zabeleži v našem časopisu. Ker tega iz znanih razlogov nismo mogli narediti, sem prosila vnuka Dušana Stropnika za koordinacijo med bico, njenima hčerkama, vnuki in vnukinjami in nami.

Pet generacij

Gospa Matilda Stropnik se je rodila 13. marca 1921. Starši so se v Mežico priselili iz Železne Kaple, ko sta bila brat in starejša sestra že na svetu, gospa Matilda in mlajša sestra pa sta se rodili v Črni na Koroškem. Rojena je bila prezgodaj in je bila zato bolehna ter je posledično veliko manjkala v šoli.

Odraščala je v delavski družini. Po končani šoli je šla služit k mežiškemu ravnatelju gospodu Galobu, nato pa še v Zagreb. Zaradi očetove smrti se je vrnila domov in delala še pri Bunderlu.

Poročila se je leta 1941. Za svojo življenjsko ljubezen, moža, ki ji je bil tudi najboljši prijatelj, je zelo hvaležna. Pravi, da je z njim spoznala tisto pravo ljubezen, ki nikoli ne umre, in čeprav je on nesrečno umrl že zelo zgodaj, je ljubezen v spominih nanj v njeni duši še zelo živa.

Zanimalo me je, kako se spominja časov pred, recimo, 50 leti. Ali so bili ljudje takrat kaj drugačni? Gospa Matilda pravi, da so bili prijaznejši, pomagali so drug drugemu, več so se družili. Pravi, da

so veliko hodili v kino in na veselice.

Človek si mora krajšati čas, sploh zdaj, ko so obiski že kako leto bolj omejeni in smo z gibanjem omejeni tudi sami. Gospa Matilda posluša »muziko na televiziji«, zelo rada igra karte in ima prijazne prijateljice. Kaj drugega ne more, saj ji nagajata sluh in vid. Gotovo pa jo radosti velika družina – ima 2 hčerki, 6 vnukov, 6 pravnukov in enega prapravnuka. Njeno pripovedovanje o tem, kako neizmerno rada ima otroke, nam pove, da je tudi ljubezen do otrok, njihova družba in vzgoja mnogo prispevala k sreči v njenem življenju. Poleg svojih dveh hčera je čuvala in vzgajala ter predajala svojo ljubezen še drugim otrokom (vnukom, pravnukom, nečakom ...). Še danes velikokrat pove, kako fajn bi bilo, če bi imela moč, da bi se lahko igrala z majhnimi otroki, da je to nekaj najlepšega v življenju.

Tako pravijo o njej njeni najbližji: »Babica je bila vedno skromna, srečna z malim, predvsem s tem, česar je danes premalo, srečna s sabo in svojo družino, hvaležna za to, kar je imela, in predvsem nikoli črnogleda. Vedno je pozitivno naravnana, v vsakem slabem trenutku zna videti tudi dobro stran.«

Seveda sem od gospe Stropnik želela dobiti tudi informacijo, da je za nabiranje častitljivih let dobro, če se ne sekiraš, spiješ kak deci, pošlješ koga v ... Ampak to ni njena skrivnost za dolgo življenje. Pravi, da je njen recept za to, da dosežeš 100 let – skromnost.

Iz uredništva Šumca pa ji velikodušno in iz srca želimo, da v zdravju in zadovoljstvu dočaka še mnogo let.

Jerneja Vertačnik

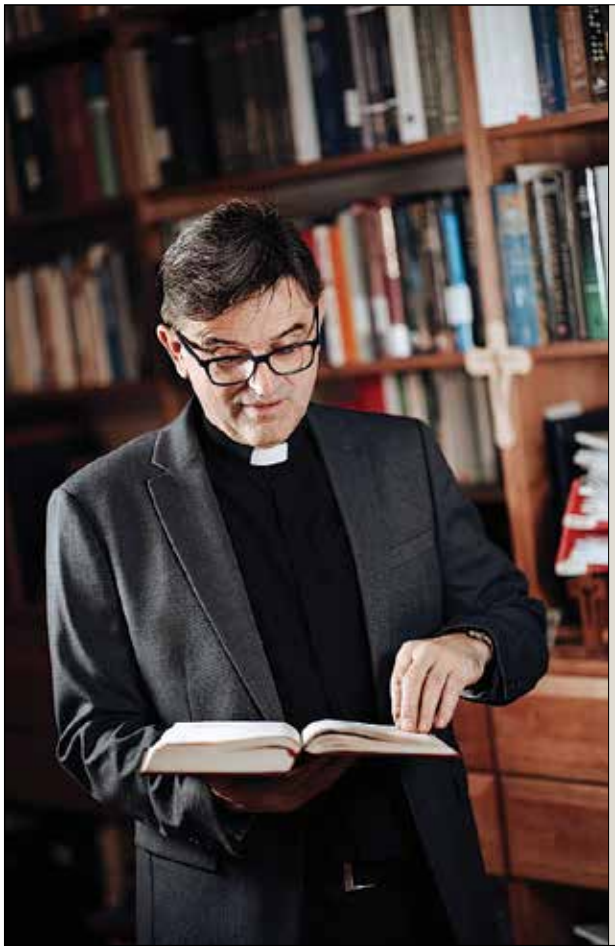

ČESTITKA OB IMENOVANJU
ZA NOVEGA CELJSKEGA ŠKOFA

Msgr. dr. Maksimilijan Matjaž

Pisalo se je leto 2018, ko smo ga predstavili v septembrski številki, v rubriki »Mežičarji od tod in tam«.

Dve leti in pol kasneje ga z veseljem spet omenjamo – zato, da **msgr. dr. Maksimilijanu Matjažu** v imenu bivših sokrajanov izrečemo iskrene čestitke ob imenovanju za novega celjskega škofa.

I.P.

Biodiverziteta okoli vsake slovenske vasi

Ste že kdaj videli rdečeglavega kraljička?

Pri nas je pogost in splošno razširjen, tako da nam za to, da si ga ogledamo ni treba v tujino, niti ne daleč od doma.

Slovenci veljamo tudi za narod popotnikov. Radi obiskujemo druge države, kjer si ogledujemo stvari, za katere smo doma prikrajšani: tropske obale, monumentalne zgradbe, drugačne kulture, eksotične živali in rastline. Ker toliko potujemo človeka včasih prešine, da smo v rodni državi videli že vse, kar se videti da. Daleč od tega! Samo če pogledamo biodiverziteto. Biodiverziteta so vsa živa bitja, od živali in rastlin, do gob in bakterij, ter vse zgodbe, ki jih pišejo njihova življenja. Na tisoče jih je, okoli vsake slovenske vasi so in, zagotavljam vam, večine niste videli niti slišali še nikoli.

V evropskih razmerah Slovenija velja za eno bogatejših držav z biodiverziteto. Nekaj 10.000 naj bi v Sloveniji živelo samo živalskih vrst. Veliko k tej pestrosti prispeva geografski položaj države. Na zahodu se ozemlje dotika Sredozemlja, na severu sega pod Alpe, na vzhodu do panonskih ravnic in na jugu med dinarsko hribovje. In ker ima vsaka od teh štirih pokrajin svoje značilne živali in rastline, jih je na koncu, ko jih seštejemo, pač zelo veliko. A da bi se s to pestrostjo narave znali tudi pohvaliti, kot se pohvalimo, da smo hodili po Kitajskem zidu, ali da smo na vrhu Eifflovega stolpa popili kavo, jo moramo najprej znati ceniti. V nasprotnem bomo še naprej živeli v prepričanju, da je sploh ni ali da je povsem nepomembna, kar seveda ne drži.

Medved in ris sta verjetno najbolj prepoznavni vrsti pri nas. Z njima se znamo občasno celo tudi pohvaliti. Sta pač dve od naših največjih in najbolj karizmatičnih živali. Manjše vrste so skoraj brez izjeme neprepoznavne. A

prav med najmanjšimi se pomen biodiverzitete najbolj pokaže. Kisik, ki ga dihamo - delajo ga rastline, največ ga naredijo drobne, enocelične alge v rekah, jezerih in morjih. Pitna voda - čistijo nam jo za noht veliki nevretenčarji in bakterije. Hrana, ki jo jemo - tudi to je biodiverziteta, saj vsa hrana prihaja iz živih bitij, prostoživečih ali gojenih doma. In da hrana »zraste« so potrebne še številne druge vrste: opraševalci, ki zaplodijo sadeže; deževniki, ki mešajo prst, da ostane rodovitna; ptice, pikapolonice, pajki, ki lovijo škodljivce v kmetijstvu in še in še.

Na Nacionalnem inštitutu za biologijo (NIB) biodiverziteto raziskujemo že 60 let. Opažamo, da se je v tem času njena pestrost v Sloveniji zelo zmanjšala – v veliki meri kot posledica sprememb, ki smo jih v okolju naredili ljudje. In prav ljudje smo tudi tisti, ki lahko in ki moramo te spremembe ustaviti – kdo nam bo sicer delal kisik, čistil vodo in kako bomo prišli do hrane in drugih nenadomestljivih dobrin iz narave? Na NIB smo prepričani, da to lahko dosežemo. Da bi kaj naredili tudi na področju uresničevanja tega prepričanja, s še devetimi partnerji sodelujemo v evropskem projektu LIFE Naturaviva, katerega cilj je čim več ljudi v Sloveniji seznaniti s tem, kaj biodiverziteta je, kako pomembna je za nas in kaj lahko naredimo, da jo bomo ohranili. Več o projektu in naših aktivnostih lahko preberete na spletni strani: https://www.naturaviva.si/.

dr. Davorin Tome

LIFENATURAVIVA
Biodiverziteta – umetnost življenja
Biodiversity – Art of Life
LIFE16 GIE/SI/000711

Ponovno je tu pomlad in z njo želja po čistem in lepem okolju. Čas je spomladanske čistilne akcije. V Mežici čistilna akcija letos bo, ampak ne v takšni organizaciji, kot smo je bili vajeni prejšnja leta. Enako kot lani (zaradi epidemije ter izdanih ukrepov pri omejevanju širjenja virusa COVID-19) naprošamo društva, organizacije, šolo, vrtec, podjetja in posameznike v naši občini, da poskrbijo, za urejeno in čisto Mežico, tako, da sami v manjših skupinah organizirajo pobiranje odpadkov. Čistilna akcija naj poteka ob upoštevanju priporočil in navodil NIJZ-ja za preprečevanje okužb z virusom SAR-CoV-2.

VABILO - OČISTIMO MEŽICO

Če se pojavi kakršna koli dilema (vrečke za smeti, odlaganje odpadkov, lokacije ...) smo vam za vsa vprašanja na voljo na telefonski številki 02 82 79 362 ali elektronskem naslovu komunala@mezica.si.

Hvala vsem za trud, energijo in aktivnosti, s katerimi skupaj ustvarjamo prijaznejše in čistejše okolje in našo Mežico. Ostanite zdravi, aktivni in ohranite pozitivno mišljenje.

Komunala Mežica

Če bi iskali skupni imenovalec bivališčem na Luni in Marsu, rumeno-rdečemu znaku na dostavljalcu paketov, Peci in Airbusu 300-600, bi ga iskali … vsaj zelo dolgo, če ne celo neskončno dolgo. Zato naj vam povem, kdo prej omenjene povezuje:

MARKO PRATNEKAR

Z njim sem se situaciji primerno – korespondenčno – pogovarjala **Jerneja Vertačnik.**

Veliko si v svetu, pa vendar imam občutek, da si za vedno Mežičar. Imam prav?

Vsekakor imaš popolnoma prav. Pri meni ni bilo nikoli dileme, da bi sam sebe deklariral za karkoli drugega kot Mežičar in Korošec. Kot poje v eni izmed svojih pesmi moj dragi Milan Kamnik:

»Jaz sem rojen na Koroškem, da bom tu živel, če glih pot me zanese v tuje kraje, ko bo cajt pa grem nazaj, da si dušo spočijem, pa domače objamem, kregl mošta spijem.«

Tako, da kljub precejšnji odsotnosti, Mežice nisem nikoli zapustil, ne fizično in ne v srcu.

Skoraj dobesedno si poletel v svet – kam najprej, kdaj iz gnezda?

Kot večina študentov sem Koroško prvič zapustil, ko sem odšel na študij strojništva v Ljubljano. Tudi prvo zaposlitev sem dobil v Ljubljani, tako, da sem tudi po študiju večino delovno aktivnega časa preživel v naši prestolnici, seveda pa sem se pogosto in kadar je le bilo mogoče vračal domov v Mežico, v našo hišo, k starše-ma na zame najlepši konec *sveta - nasproti Pece.*

Kaj te veže na Mežico, kako pogosto se vračaš?

Na Mežico me veže trdna vez z družino ter ogromno lepih spominov in predvsem fajn ljuje. Zagotovo lahko rečem, da sem tu preživel in preživljam svoje najlepše trenutke. Predvsem pa tu najdem svoj mir in sprostitev v čudoviti naravi. Ko sem doma, rad sedem na moped in se odpeljem po okoliških hribih, mimo Hermonkovega križa in Volinjaka v Plat k Danevovim, kjer sem si

pred leti postavil astronomski observatorij. V Mežico se vračam *zelo pogosto, kolikor mi dopuščajo službene in ostale obveznosti. Vsekakor pa vsak mesec vsaj nekaj dni preživim v Mežici.*

Se ti zdi, da se Mežica spreminja? Je kaj drugače kot v času, ko si jo ti zapustil?

Seveda se spreminja, kakor se spreminja z neustavljivo naglico vse okoli nas. Sam imam še lepe spomine na naše smučišče in sedežnico. Meni je bilo naše smučišče eno najlepših. Poleti smo se še tudi družili in kopali na Kopališču. Normalno je, da se stvari spreminjajo, staro zamenja novo. Tako pa danes Mežica postaja skupaj z ostalimi Koroškimi kraji prava pohodniško in gorsko kolesarska meka za obiskovalce iz cele Evrope.

Pravijo, da je Mežica kraj z največ piloti na število prebivalcev v Sloveniji. Naključje?

Ja, res je. Glede na število prebivalcev, kolikor jih ima Mežica, smo nedvomno kar precej nad povprečjem. Kolikor vem jaz, nas je iz Mežice pet, ki se s to dejavnostjo ukvarjamo ali smo se ukvarjali profesionalno, torej poklicnih pilotov (Metod Mališnik, Domen Grauf,

Nejc Rajzer in Miha Simetinger) in dve članici kabinskega osebja – stevardesi (Tanja Mališnik in Mira Stropnik). Upam, da nisem koga izpustil. Vsekakor pa je letalskih entuziastov še precej več, poznam jih še nekaj, ki modelarijo, letijo z jadralnimi letali ali padali.

Kdaj si ti ugotovil, da si želiš opravljati svoj poklic tisoče metrov nad zemljo?

Meni pot poklicnega pilota ni bila položena v zibelko ali začrtana v zgodnjih letih, kar je pogosto primer, kjer je eden od staršev pilot in potem to ljubezen prenese na svoje otroke. Edino, kar sem vedel od majhnih nog je bilo, da naš žlahtnik (Metod Mališnik) leti v potniškem letalstvu. Vse od osnovne šole naprej pa me je zanimalo naravoslovje: tehnika, fizika, astronomija, astronavtika in seveda tudi letalstvo. Vedel sem, da bom v omenjeni smeri tudi iskal svojo poklicno pot. Prvi stik z letenjem je bilo modelarstvo ter jadralno padalstvo, s katerim sem se začel ukvarjati v svojih srednješolskih letih in občasno opravim kakšen polet še sedaj. Predvsem ljuba mi je zamisel tako imenovanega »hike and fly« letenja z jadralnimi padali. Gre za dejavnost, kjer zelo lahko jadralno padalo (skupna teža okrog 4 - 5 kg) neseš v nahrbtniku na hrib ali goro in potem letiš v dolino. Letenja z motornimi letali sem se lotil v času proti koncu študija, torej razmeroma pozno. Najprej sem opravil šolanje za zasebnega oziroma športnega pilota (Private Pilot Licence) v Lescah na Gorenjskem, ker je bilo to bližje Ljubljani, kjer sem živel. Ker mi je bilo letenje všeč, sem seveda začel tudi razmišljati o poklicni poti pilota. Naključje je naneslo, da sem se ravno v tem času zaposlil v letalskem podjetju kot inženir in tako se je pojavila možnost, da bi ob pridobitvi vseh potrebnih licenc lahko začel tudi delati kot pilot. Nekako tako se je potem tudi vse skupaj dejansko odvilo.

Kako je potekalo tvoje šolanje?

Po pridobitvi licence za športnega pilota, sem nadaljeval z samostojnim letenjem in nabiranjem ur naleta, ki so potrebne, skupaj z opravljenimi teoretičnimi izpiti za pridobitev poklicne – komercialne pilotske licence (CPL - Commercial Pilot Licence). Vse letenje in šolanje do te stopnje je potekalo v vizualnih pogojih letenja (VFR – Visual Flight Rules), to laično pomeni, da se leti v lepem vremenu, torej v pogojih dobre vidljivosti. Naslednji korak šolanja je pridobitev dovoljenja za tako imenovano Instrumentalno letenje (IFR – Instrument Flight Rules). Kot že samo ime pove, se tukaj, razen v fazi poleta in pristanka vizualne reference ne potrebuje in se leti izključno po letalskih inštrumentih. Instrumentalno letenje tako omogoča, da se lahko letalski promet odvija tudi v nekoliko slabšem vremenu, zmanjšani vidljivosti, ob padavinah in ponoči. Vse letalsko šolanje predstavljeno do sedaj je potekalo na enomotornem letalu z batnim motorjem – manjše letalo gnano s propelerjem. Tako predstavlja naslednji korak, šolanje na letalu z dvema oziroma več motorji. Enako kot na enomotornem letalu se je tudi na večmotornem potrebno izšolati za letenje v Instrumentalnih pogojih letenja. V tej fazi je formalno osnovno šolanje pilota zaključeno. Kar pomeni, da lahko tako usposobljen pilot komercialno leti večmotorno letalo v instrumentalnih pogojih letenja.
Običajno se v tej fazi, za izšolanega pilota tudi začne iskanje zaposlitve. Sam sem imel srečo, kot sem predhodno omenil, da sem že delal v letalskem podjetju in sem tam tudi dobil prvo priložnost za letenje. To pomeni, da te podjetje pošlje na šolanje za posamezen tip letala (type rating), kjer se usposobiš za letenje izključno na letalu, na keterem boš letel. Šolanje traja približno 3-4 tedne in zajema teoretični del – spoznavanje posameznih sistemov na letalu, ter praktično šolanje, na simulatorju letenja. Za vsak tip letala je tako potrebno opraviti takšno šolanje in pilot lahko leti samo letalo, za katero je tako ustrezno izšolan. Kar pomeni, da jaz trenutno letim letalo Airbus 300-600 in ne morem leteti na primer Boeing 737.

Je število pilotov še vedno večje kot povpraševanje po njih/vas? Je res težko (in drago) zaposliti se v tvojem poklicu?

Letalstvo je gospodarska panoga, ki je zelo podvržena nihanju globalnega gospodarstva in ekonomiji. Podobno pa je tudi s potrebami po pilotih. Ko je globalno gospodarstvo v vzponu, je generalna ekonomska klima ugodna in je letalskega prometa več. Ljudje več potujejo, poslovnih letov je več, več je tovora. Letalske družbe sledijo trendom, kupujejo nove avione, širijo operacijo in zaposlujejo nove pilote. Tipičen primer so države Srednjega vzhoda (ZAE, Katar ...), kjer se je pred dvajsetimi leti začel razcvet letalske industrije, ter Kitajska zadnjih 10 – 15 let. Hiter razvoj turizma ter gospodarstva v teh državah in višanje standarda prebivalstva so pripeljali do enormne rasti letalske industrije in posledično po enormnem povpraševanju po pilotih. Običajno pa vsaka gospodarska kriza ali pa samo manjši pretres najbolj prizadene prav letalski sektor, kjer mu sledijo bankroti in odpuščanje pilotov in ostalega osebja. Tipičen primer je bila gospodarska kriza 2009 ter aktualno obdobje, kjer je zaradi globalne pandemije svetovni potniški letalski promet praktično ustavljen. Na trgu dela brezposelnih so piloti s 30 in več letnimi delovnimi izkušnjami. Vsi upamo, da se bo trenutna globalna situacija čim prej uredila in da bo le-

talski promet ponovno stekel podobno kot pred pandemijo, kar bo pomenilo, da se bodo potrebe po pilotih nedvomno zopet povečale, prav tako pa tudi zaposlitvene možnosti. Vsekakor pa predstavlja šolanje za poklicnega pilota velik finančni zalogaj. V preteklosti je bila običajna praksa letalskih družb, da je svojemu bodočemu pilotu v obliki štipendije ali plačila naleta pomagala pri pilotskem usposabljanju. Na žalost te prakse skoraj ne obstajajo več. Še več, letalske družbe nemalokrat zahtevajo od svojih kandidatov, da se že pred prihodom v njihovo podjetje sami usposobijo za letenje na tipu letala, ki ga bodo upravljali, torej si morajo sami plačati tudi type rating, kar pomeni dodatnih nekaj deset tisoč evrov stroškov.

Črte letalskih izpuhov na nebu so od začetka pandemije in vse do danes silno redke, jasno je, kot tudi sam praviš, da je trenutna situacija močno udarila letalsko industrijo. Kako ti to občutiš?

Nedvomno je trenutna globalna kriza poleg turizma najbolj prizadela letalstvo. Sam večkrat poudarim, da sem imel srečo, da sem se podal v tovorno aviacijo, ki je utrpelo najmanjši pretres, oziroma prav nasprotno – število letov tovornih letal se je celo povečalo in je v letu 2020 dosegalo rekordne rezultate. Posledično se je tudi veliko potniških letalskih družb v sili razmer preusmerilo v prevoz tovora in tako rešuje svoje preživetje. V letu 2020 sem tako dejansko delal več kot v predhodnih letih. Korona kriza se je za nas kazala predvsem v logističnih težavah, kot so bili zaprti hoteli, odpovedani potniški letalski poleti, zaprte restavracije, odpovedana simulatorska šolanja in podobno. Zaradi teh težav tudi nismo mogli dva meseca (marec in april 2020) potovati iz Nemčije v Slovenijo in obratno. Ampak to je še vedno mala žrtev v primerjavi z ogromnim številom kolegov pilotov, ki so praktično čez noč ostali brez služb. Zaenkrat še ni zaznati opaznega zagona potniškega letalskega prometa, še vedno lahko opažamo ogromno potniških letal dolgoročno parkiranih na letališčih po vsej Evropi.

Nepoznavalci vaš in poklic stewardov in stevardes idealiziramo, saj ni lepšega kot službeno leteti iz države v državo (prav gotovi se med njimi najde tudi kaka eksotična), prespati v hotelu (prav gotovo na nivoju), si odpočiti na sprehodu po različnih prestolnicah in se nato vrniti domov. Razbij, prosim, ta mit.

Seveda poznam te mite in tudi jaz sem si to tako idealiziral, preden sem začel leteti. Vsekakor drži, da je lepo sesti v letalo in se odpeljati iz ene države v drugo, ali celo z enega kontinenta na drugega. Vendar pa postane realnost sčasoma popolnoma drugačna. Vsaj pri meni je bilo tako. Hotelov se zelo hitro naveličaš, tudi najboljših, saj so vsi bolj ali manj enaki. Prav tako sprehod po različnih prestolnicah. Seveda je lepo, če si prvič v nekem kraju, da se razgledaš in si pogledaš znamenitosti, ki te zanimajo in jih mesto ponuja. Vendar pa se destinacije običajno ponavljajo in nekako to postane rutina. Posledično jaz prisegam na počitnice s kampiranjem in spanjem pod milim nebom.

Kaj so zate največje prednosti tvojega poklica in kaj bi spremenil, če bi lahko?

Največja prednost našega poklica je, poleg letenja, ki je samo po sebi zelo lepo, to, da nimamo dnevne rutine, torej služba od 8.00 do 16.00, ampak je urnik dela razgiban. Seveda, pa je hkrati to tudi največja slabost, saj predstavlja velik izziv in obremenitev za normalno partnersko in družinsko življenje. Idealno bi bilo, da bi lahko bil vsak dan doma. Torej, da bi delal za letalsko družbo, ki bi operirala z Ljubljanskega letališča.

Kakšen je tvoj delavnik? Koga / kaj prevažaš, kako pogosto letiš, si imel kdaj kakega posebnega potnika, kako posebej lepo ali pa neprijetno izkušnjo?

Delavnik v letalstvu je zelo specifičen. Sploh pri pilotih, ki delamo v tujini. Piloti bivše Adrie Airways so imeli dokaj normalen delavnik, kar pomeni, da so se dnevno vračali domov. Jaz že vse od

začetka svoje letalske kariere delam po principu, da v službo odpotujem v kraj, kjer me čaka letalo, na katerem delam. Trenutno letim na tovornem letalu Airbus 300-600 in naša operativna baza je glavni DHL logistični center za Evropo v Leipzigu. Kar pomeni, da se zvečer usedem na DHL letalo v Ljubljani kot potnik, potujem do Leipziga, kjer začnem v jutranjih urah naslednjega dne z svojo službo – z letenjem. Delovni dan potem poteka tako, da nekje okrog četrte ali pete ure zjutraj poletimo iz Leipziga do naše destinacije. Letim samo na krajših razdaljah, kar pomeni, da ne letimo več kot 2 do 3 ure. Po pristanku odidemo v hotel, kjer spimo in počivamo. Polet nazaj v Leipzig se izvede zvečer, tako, da poletimo okrog 22.00 do 23.00. Po pristanku gremo za dve do tri ure v hotel in potem zjutraj ista procedura. Tovorno letenje poteka v glavnem ponoči in je zaradi tega še posebaj zahtevno in utrujajoče. Tako, da lahko letimo maksimalno štiri dni zaporedoma, potem rabimo daljši nočni počitek. Delovni ritem pri letalskem operaterju, kjer letim sedaj je razmeroma ugoden in tako teden dni letim, teden dni sem doma. Kar je za trenutne pogoje v letalski industriji zelo ugodno.

Kot sem že omenil, trenutno (zadnji dve leti) letim na širokotrupnem tovornem letalu Airbus 300-600, kjer prevažamo tovor za podjetje DHL. Kljub napornemu nočnemu letenju mi delovni ritem nekako ustreza, saj mi omogoča, da sem vsak drugi teden doma. V preteklosti sem delal v poslovni in čarterski aviaciji, kjer smo bili mesečno odsotni od 16 pa tudi do 21 dni v kosu in je bilo veliko težje zdržati takšno odsotnost.

Do sedaj na srečno nimam kakšnih res hudo neprijetnih izkušenj, dogajale so se manjše okvare, ki pa nikoli niso predstavljale resne težave. Vsekakor pa vsak let predstavlja neko posebno izkušnjo, saj z letalom premagujemo daljše razdalje in je super, ko v tem letnem časuj na primer poletiš iz hladnega in deževnega Leipziga v skoraj poleten Istanbul.

Kot sem že omenil trenutno letim na tovornem letalu, kar pomeni, da namesto potnikov prevažamo okrog 50 ton tovora. Poleg dveh pilotov sta na krovu še specialist za nalaganje tovora in letalski inženir. Odkrito povedano, potnikov nikakor ne pogrešam in mi je prevažanje tovora nekako ljubše. Potniki običajno predstavljajo več čakanja, zamud, komplikacij in ostalih nevšečnosti, ki jih pri prevozu tovora praktično ni. Vsekakor pa ima potniška in predvsem poslovna aviacija tudi svoje čare s prevozom zanimivih celo zvezdniških potnikov in običajnega izbora eksotičnih destinacij.

Kako je med piloti s kvotami glede na spol? Kako velika je verjetnost, da bo na mojem naslednjem poletu (verjetno nekje po Evropi) pilot nosil krilo?

Mislim, da ni nobene dileme, da lahko ženske prav tako uspešno opravljajo poklic pilota kot moški. Opažam tudi, da jih je zmeraj več. Ne samo v potniškem prometu, tudi v tovornem prometu srečujem kar nekaj žensk. Tako na oko bi rekel, da jih je nekje 5 – 10%. Vsekakor pa je ta poklic za ženske predstavnice še zahtevnejši kot za moške, saj vemo, da ženske običajno podpirajo tri vogale hiše in so tudi nekako bolj vpete v družino in aktivno vključene pri vzgoji otrok. Ne znam si predstavljati, kako bi si lahko mama z majhnim otrokom privoščila takšno dolgotrajno odsotnost. Pa prosim, ne me sedaj obdolžiti, da sem sebičen predstavnik moškega spola. To so samo dejstva.

Kot pilot ne samo službeno obiskuješ različne države, ampak je za tabo tudi nekaj različnih lokacij bivanja. Katerih? Ali vedno veš, da nekje živiš začasno, ali si kje že »poganjal korenine«?

Res je, hote ali nehote sem zamenjal že kar nekaj lokacij bivanja. Na začetku letalske kariere, sem bil stacioniran predvsem v Rusiji v Moskvi. To državo sem imel priložnost tudi dodobra prepotovati (preleteti) in mi je precej prirasla k srcu. Prav tako tudi ljudje, ki po začetni hladnosti in nedostopnosti sčasoma odprejo svojo toplo slovansko dušo in veliko srce. Kot velik ljubitelj astronavtike sem tam užival v Muzeju Kozmonavtike ter Moskovskem planetariju. Nekajkrat sem obiskal tudi

Zvezdno mesto v bližini Moskve, kjer je glavni center za šolanje Ruskih kozmonavtov. Ruskemu obdobju je sledilo enoletno bivanje v Istanbulu, ki je bilo tudi zanimivo in privlačno zaradi pridiha orientalske kulture, odlične kulinarike, temperamentnih in srčnih ljudi, hkrati pa kaotično in neobvladljivo zaradi neznanske množice ljudi in prometa. Po Turčiji sem začel leteti na čarterski operaciji v Franciji in sem bolj podrobno spoznal tudi ta del Evrope. Hkrati pa smo s Francozi pol leta leteli tudi v Iranu, kar je bilo tudi zelo zanimivo obdobje in pozitivna izkušnja. Kot sem že omenil, zadnji dve leti pa sem stacioniran v Leipzigu v Nemčiji. Hkrati ob vsem tem potovanju po svetu sem nekako začasno pognal korenine v Ljubljani ter dobil hčerko Sofio. S selitvijo hčerke v Novi Sad pa sem se jaz odločil vrniti v Mežico.

Zate nebo ni omejitev. Ne letiš samo tako visoko, kot seže oko ... Nam zaupaš kaj več o tem, kako razpiraš krila tudi v vesolje?

Kot sem že omenil, me astronomija, vesolje in vesoljska tehnika navdušujejo že od mladih nog. Mogoče je tudi prav, da se na tem mestu zahvalim osnovnošolskim učiteljicam naravoslovja g. Danuški Mori, g. Mariji Kitek, g. Mariji Šket, ki so me že takrat spodbujale in mi tudi pomagale s kakšno knjigo in nasvetom. Prav tako sem imel vseskozi veliko podporo v družinskem okolju – moj prvi teleskop mi je ati prinesel s službene poti, ko sem imel 14 let. Zaradi tega sem tudi nekako okleval med letalstvom in nadaljevanjem kariere v akademski smeri. Tako je pravzaprav ljubezen do letenja in vesolja privedla, da sem to združil in se v podiplomskem študiju usmeril v študij vesoljske tehnike. Podiplomski študij sem opravil na aeronavtičnm inštitutu University of Cranfield v Veliki Britaniji, ki je eden najboljših in priznanih tovrstnih inštitutov v Evropi. V raziskavi smo se ukvarjali z zaščito biološkega materiala pred smrtonosnim kozmičnim sevanjem med dolgotrajnimi medplanetarnimi poleti. Področje, ki bo vsekakor zanimivo in pomembno pri načrtovanju potovanja ljudi na Mars. Trenutno sodelujemo z omenjeno Univerzo tudi pri enoletnem projektu Evropske Vesoljske Agencije (ESA) pri načrtovanju eksperimentalnega paketa za Geološke raziskave na Luni. Sam pa se v doktorski raziskavi ukvarjam še z izredno zanimivim področjem in sicer z izgradnjo napihljivih vesoljskih bivalnih struktur – habitatov na Luni in na Marsu.

Mežici in njenim prebivalcem na srce polagaš ...

Predvsem bi rad, da se vsi skupaj zavedamo, na kako lepem koncu Planeta smo doma in kakšen privilegij imamo, da lahko živimo v tti naši Mežici. Seveda je lepo potovati po svetu, ampak najlepše se je pa vrniti sem v domači kraj. Za mene ni lepšega pogleda, kot pa razgled od domače hiše preko Mežice na Peco.

DRAGOCENA IZKUŠNJA

Trud staršev, otrok in učiteljev pri delu na daljavo je bil izjemen. Vsi skupaj smo dokazali, da znamo in zmoremo. Pomembno je, da prisluhnemo drug drugemu, smo iskreni, odprti, spoštljivi in predvsem razumevajoči. A ja, pa še organizirani in odgovorni moramo biti, vsi – učenci do učiteljev in učitelji do učencev. Kako enostavno, a ne?

Dobro se spomnim 16. marca 2020 in še bolje 2. novembra 2020, ko so nam jesenske počitnice podaljšali. Hura! A ne za dolgo, saj so se tedni na daljavo nadaljevali in nadaljevali in nadaljevali … mi pa še kar od doma, od doma, od doma …

Delo od doma je postalo rutina. Računalniki pa edina vez med nami in učenci. No, včasih se je izvedel tudi kakšen telefonski klic.

Vsebine smo nadgrajevali v spletnih učilnicah, učno kondicijo smo skušali ohranjati, zoomi pa so nam dajali občutek socialnega stika in stika z učilnico. A res? Ne, pouka v živo se preprosto ne da nadomestiti. Priznam, pogrešali smo drug drugega. Pogrešali smo šolo kot ustanovo. Pogrešali smo utrip šole.

Učiteljice razrednega pouka smo se trudile in nekatere vsebine in dneve dejavnosti povezale in uskladile. Poenotile smo se. Naslove smo zbirale skupne, dejavnosti pa take, ki so bile primerne za vse učence od 1. do 5. razreda. Največkrat smo za tak dan izbrale petek, zato ni iz trte zvito, da so bili za naše otroke v času šolanja na daljavo na sporedu »brezskrbni petki«. Vsebine so bile ta dan drugačne, zanimivejše in privlačnejše. To pa zato, ker smo se snemale, fotografirale, naredile filmčke, kratke predstavitve … »A bo v spletni učilnici spet presenečenje?« se je tu in tam postavilo vprašanje kakšnega otroka.

Otroci se še zagotovo spomnijo naslovov:

- Pohod z zabavnimi igrami
- Barbarina ustvarjalnica in Božičkova delavnica
- Filmski dan
- Novoletna voščila sokrajanom in starejšim v domovih
- Voščila učiteljic za njih
- Praznični dan – Moja družina
- Zimski športni dan
- Kuharski dan
- Dan za poezijo
- Ustvarjalni dan…

In kaj je najpomembnejše? Rezultat. To pa je zadovoljstvo na eni in drugi strani.

Potem pa … Prišel je torek, 26. februar. Začetek postopnega vračanja otrok nazaj v šolo. Veselje. Navdušenje. Olajšanje. Sreča.

In zdaj? Vsi smo nazaj. Šola spet diha in živi v vsem svojem smislu. Je pa res, da tu in tam še vedno kateri oddelek dela na daljavo. Karantena pač.

Res so čudni časi, a se jih bomo spominjali tudi po dobrih, inovativnih, uspešnih in pozitivnih stvareh.

Pogumno naprej.
Ostanimo zdravi.

Učiteljica Polonca Bivšek

Res je, brez kmeta ni hrane!

V okviru kampanje **Podpiram kmeta, kupujem lokalno!** in v sodelovanju z **Zelenimi dolinami** smo petošolci sodelovali na prvem združenem natečaju za izvirno likovno delo na temo **»BREZ KMETA NI HRANE«.**

Ustvarjali smo že v času dela na daljavo, izdelke pa smo dokončno opremili v šoli in jih 26. 2. 2021 tudi oddali na pošto.
Namen natečaja je bil poglobiti zavedanje pomena kmetovanja pri pridelavi lokalne hrane in posledično pomembnosti za našo skupno prihodnost.
S svojimi risbami smo resnično zadovoljni – to povedo tudi naši hudomušni izrazi na fotografiji.
In nagrada? Sprejet izziv, sodelovanje, spletna objava, razstava ali celo objava na embalaži mleka Zelene doline. Pustimo se presenetiti! Držimo pesti.

Petošolci z razredničarkama Matejo in Polonco

Srčna pisma za male borce

S srčnostjo smo se pridružili in sodelovali v vseslovenskem projektu »Srčna pisma za male borce«. Ustvarjali smo pisma podpore.
Projekt podpira Društvo za otroke z redkimi boleznimi Viljem Julijan. 28. februar pa je svetovni dan redkih bolezni.
S srčnimi sporočili spodbujamo sprejemanje drugačnosti in ozaveščanje o redkih boleznih ter pomen medsebojne podpore. Na sporočila smo zapisovali pozitivne misli in želje. In tako je nastal kupček srčnosti in podpore.
Pisma smo spremenili tudi v kratek video posnetek z glasbeno podlago, ki si ga lahko pogledate na naši šolski spletni strani.
Prejeli pa smo tudi nehaj zahval. Med njimi tudi:
»…s solzami v očeh sem pogledala in prebirala vaša sporočila za majhne borce. Res plemenito dejanje! Ponosna, zelo, da premorejo otroci toliko srčnosti in lepih misli. Pogumno naprej!« (mama)
»… v Društvu Viljem Julijan se vam v imenu Gregorja in Nine, staršev Viljema Julijana in ustanoviteljev našega društva, iz vsega srca najlepše zahvaljujemo, da ste sodelovali v naši akciji »Srčna pisma za male borce«.
Vsa srčna pisma, ki ste jih poslali, bomo predali našim malim borcem in njihovim družinam z namenom podpore in solidarnosti na njihovi zelo zahtevni poti.«

5.b in učiteljica Polonca

UTRINKI IZ VRTCA MEŽICA

Te in še mnogo drugih pozitivnih komentarjev sodali otroci, ko smo jih povprašali, kako se počutijo v vrtcu. Čeprav veliko časa in energije usmerjamo v preprečevanje širjenja okužbe Covid-19, pa se delavci vrtca dan za dnem trudimo, da sledimo njegovi viziji: »Zdrav, spoštovanja vreden vrtec, v katerem nas povezuje prijateljstvo, ljubezen, strokovnost in nam sodelovanje predstavlja izziv!« Kljub temu, da smo vizijo našega vrtca oblikovale strokovne delavke kar nekaj mesecev pred epidemijo, pa lahko trdim, da ji v teh mesecih še kako dosledno sledimo.

Naši osnovni nalogi »Pomoč staršem pri vzgoji predšolskih otrok« se je pridružila še zelo pomembna naloga skrbi za **zdravje** vseh nas. Z veliko hvaležnostjo ugotavljamo, da smo si enotni, tako vsi zaposleni kot starši, pri **spoštovanju** vseh ukrepov. Posebej je bilo to čutiti v času nujnega varstva, ko je bil naš vrtec vse dni odprt. Tako z vidika spoštovanja potreb otrok, staršev kot z vidika spoštovanja staršev do nas, ki smo z veliko mero **ljubezni** vsak dan poskrbeli za nekaj manj kot 30 % vpisanih otrok. Čeprav je bilo v tem času delo vrtcev poimenovano s terminom »nujno varstvo«, smo strokovne delavke izvajale vzgojno-izobraževalni proces in sledile željam ter potrebam otrok. Veliko časa in energije pa so vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic namenile tudi **strokovnemu** izpopolnjevanju ter se priključile seminarjem na daljavo in tako še nadgradile ter poglobile svoje delo. Vsi skupaj z veliko mero **ljubezni** do dela z otroki skrbimo za optimalen razvoj vsakega izmed njih. V našem vrtcu pa se tkejo tudi vezi **prijateljstva**, nekatere so zelo močne in trajajo še vrsto let.

Naše delo je zagotovo drugačno kot je bilo pred epidemijo. Že v preteklosti smo opažale velik vpliv digitalne tehnologije, ki jo imajo možnost uporabljati otroci v domačem okolju, na vedenje otrok. Po prihodu vseh otrok nazaj v vrtec pa se je ta vpliv še poglobil. Izraziti vzorci agresivnega vedenja, spremenjeno čustvovanje, nemir, težave na področju govora ter gibanja in še mnogo več impulzov, ki nakazujejo na nujen premislek vseh nas, v kolikšni meri in kdaj ter na kakšen način ponuditi otrokom računalnik, gledanje televizije, uporabo telefona …

Zaskrbljeni smo ob informacijah:

- da enoletni otrok poje kosilo doma samo, če zraven gleda risanko;
- da štiriletnik uživa ob pripovedovanju, kako je vse pobil v igrici, ki jo doma sam vsak dan igra ter da je to njegova najljubša dejavnost;
- da dvoletnik, ki je šele pričel obiskovati vrtec, z izjemno občutljivostjo pregleduje fotografije na telefonu, pri hranjenju pa je nesamostojen.

Deset predšolskih otrok se je z vzgojiteljico pogovarjalo o uporabi računalnika, tablic, telefona ter gledanju televizije doma. Sedem otrok je navdušeno pripovedovalo o uporabi tehnologije doma, pri čemer so nekateri omenjali, da imajo omejitve pri tem (»Če mi mama dovoli.«), drugi pa omejitev nimajo (Lahk' igram igrice, kolkr hočim.«). Od vseh desetih le ena deklica pred spanjem omenja, da ji mamica prebere pravljico. Osem od teh pa gleda televizijo, je na telefonu ali tablici.

To je le nekaj primerov, ki nakazujejo na pereč problem uporabe medijev že v predšolskem obdobju. S prezgodnjo in dolgotrajno uporabo digitalnih pripomočkov ne vplivamo slabo le na razvoj otrokovih možganov, temveč tudi na splošno počutje, mišljenje, učenje ter čustvovanje.

Predšolsko obdobje je najbolj ranljivo za razvoj otrok, saj se možgani intenzivno razvijajo in se postavljajo temelji za kasnejši razvoj. Izkušnje, ki jih v tem času otrok pridobi, so neprecenljive vrednosti. Vsega tega se v našem vrtcu zavedamo, zato otrokom ponujamo pester izbor dejavnosti z različnih področij: glasba, narava, jezik, matematika, družba s poudarkom na gibanju. Vsakodnevni sprehodi, bivanje na prostem, različne gibalne aktivnosti v prostorih pa so naš vsakodnevni spremljevalec.

Ogledamo si tudi risanke ali posnetke, vendar z namenom ter ob prisotnosti strokovne delavke in kasnejšim razgovorom o videnem. Sodoben svet nas obdaja z različnimi efekti, mi strokovni delavci in starši pa smo odgovorni za to, katere in v kolikšni meri jih bomo ponudili otroku, da bodo podpora in ne zaviralec njegovega razvoja.

Romana Šepul, mag.
Pomočnica ravnatelja vrtca pri OŠ Mežica

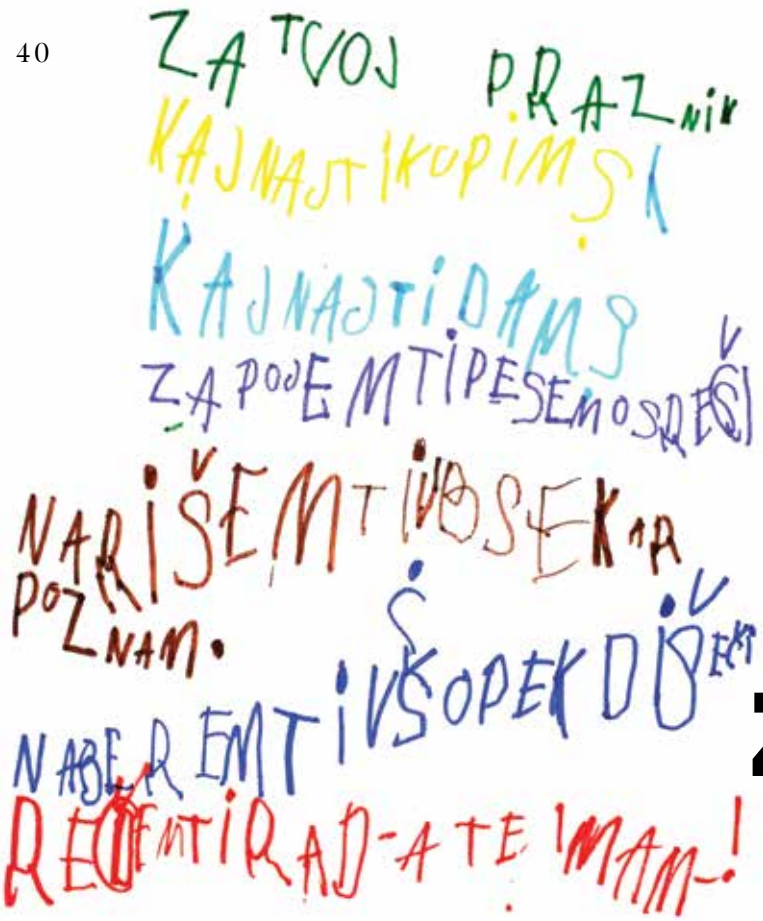

Za praznik žena

V vrtcu smo se spraševali: kako, kaj, kje, na kakšen način bi v teh čudnih časih presenetili svoje mamice, babice, sestre, tete, sosede … žene. Imamo jih radi, a v igralnico jih ne moremo povabiti. Ne boste verjeli, koliko odličnih domislic in izvirnih idej so imeli otroci. Najprej smo vse strnili na plakat, da ne pozabimo, in nato začeli ideje uresničevati. Naučili smo se recitacijo, pesem, izdelali darilo, na Sončnem hribu ustvarili velik srček, se pogovarjali, zakaj jih imamo radi itd..

Kako pa zdaj vse to pokazati našim najdražjim? »Posnemimo in poslikajmo se, potem pa vse skupaj pošljimo po računalniku ali telefonu,« je predlagala deklica. Zavihali smo rokave in se spremenili v snemalce in fotografe. Z Miro sva se potrudili in vse skupaj spremenili v filmček. Na praznični dan smo jim ga poslali in nestrpno čakali. Že kmalu je poklicala prva mamica in se nam s solznimi očmi zahvaljevala. Presenečenje je uspelo. Jupiiii!

Ko pa smo odprli spletno pošto, so se pozitivna sporočila kar vrstila.

»Dragi vzgojiteljici in vsi otroci vrtca! Hvala vam vsem skupaj za prisrčen posnetek in lepo petje. Polepšali ste mi dan! Hvala vašima nadvse prijaznima in srčnima vzgojiteljicama, kateri sta vas naučili tako lepo zapeti pesmico za vse mame in bice za dan žena. Dragi otroci, bodite zdravi, pridni in imejte se radi, saj je to najlepše darilo od vas za nas starejše bice. Lep pozdrav in veliko poljubčkov!« (soseda)
»Hvala! Res prijetno presenečenje!« (mama)

»Hvala za čudovit filmček! Iiiiiiiiiiiiiiiiii … kk ste šikani, hvala … res prijetno presenečenje.« (mama)

»Hvala lepa, vsem, ki se trudite tudi za nas stare mame in bice! Zelo ste pridni! Vsem en velik objem.« (bica)

»Oooooo, pa kako presenečenje … pristno! Seže do srca. Hvala vama in lep dan!« (teta)

Lepe dneve pa želim v svojem imenu in imenu vseh nas tudi vsem Vam – drage mamice, babice, žene!

Tanja Bivšek, vzgojiteljica

Svetovni dan voda v vrtcu

Svetovni dan voda obeležujemo vsako leto 22. marca. Letošnja nosilna tema svetovnega dneva voda se glasi »Cenimo vodo« in je namenjena ozaveščanju o globalni vodni krizi in pomanjkanju čiste vode ter zavedanju, kaj nam voda pomeni, kako je pomembna za vsakega posameznika in lokalno okolje.

V vrtcu pa se z vodo najraje igramo. Seveda jo radi tudi pijemo, polijemo, se zmočimo, škropimo, umivamo …

Mlajše skupine so dan vode obeležile tako, da so se z njo igrale. Vzgojiteljice so jim pričarale »morje« in otroci so se v njej igrali, čofotali, se zabavali, igrali z mlinčki, jo prelivali, spuščali ladjice … Izdelali so si čarobne plastenke, vanje so vstavljali različne materiale (kamenčke, kocke, slamice, kroglice iz stiropora …), barve in vodo. Ob mešanju vsebine so se čudili, kaj se dogaja v plastenki, ugotavljali, da se snovi mešajo, da nekaj plava in nekaj potone. Ustvarjali so tudi z vodo in barvo ter se poslužili tehnike »mokro na mokro«. Skupina otrok si je zaželela, da bi praznovali rojstni dan vode. Narisali so risbice, napihnili balone in si priredili zabavo. Mešali so sok z vodo in nazdravili. Starejši otroci so staknili glave in razmišljali, od kod prihaja voda ter kakšne so njene značilnosti. Vodo so okušali, vonjali, jo opazovali, mešali s sladkorjem, soljo, kisom in sokom.

Ugotovili so:

- da ni okrogla, ampak tekoča, ker teče;
- da ni trda kot svinčnik in je ne moremo prijeti v roke;
- da ni bela pa siva, ampak je „prozerna“ (=prozorna);
- da nima takega okusa kot jagodni sok;
- da jo radi pijemo, ko smo žejni;
- da je sladka, če jo zmešamo s sladkorjem, taka ko t'sta na morju, če jo zmešamo s soljo in fejst kisla, če jo zmešamo s kisom, da ni t'k dora;
- da rožice iz naših semen, ki smo jih posadili v zemljo, ne bojo zrastle brez nje, zato smo jih tudi zalili;
- da vodo potrebujemo za risati, za piti, da se lahko tuširamo, pa kopamo, da pogasimo ogenj, da si lahko umijemo roke;
- da jo najdemo v ribniku, v Lendavi – tam ko se kopaš, v potokih, v morju … Vodo dobiš iz cevi, iz vodnjaka, iz bazena, iz umivalnika – iz pipe; in da je najčistejša tista, ki priteče iz pipe in jo lahko pijemo;
- da tudi v Mežici najdemo vodo: v Šumcu, v reki Meži, Škratkovcu, v bani, v tušo, v ceveh. In najdemo jo na sprehodu, ko pada dež, pa so luže.

IN KAR JE NAJPOMEMBNEJŠE, OTROCI SO PRIŠLI DO SPOZNANJA, DA »BREZ NJE NE BI MOGLI ŽIVETI!«

Milena Kozlar

HIŠA OTROK MALI KORAKI

Nekaj utrinkov iz naše sobe in vrta:

Nekaj utrinkov z naših poletnih delavnic 2020:

- Geografija: spoznavanje zgodbe o nastanku sveta, spoznavanje in izdelovanje ozvezdij, vulkanov, vesoljskih plovil, planetov
- Fizika: spoznavanje in ustvarjanje optičnih iluzij, magnetna dirka po Mežici
- Glasba: izdelava ksilofona, prepevanje novih pesmi
- Biologija: Spoznavanje zdrave prehrane, načina ravnanja s prehrano ter priprava smutijev, sadnih kup
- Zgodovina: spoznavanje različnih ljudstev sveta
- Umetnost: ustvarjanje lampijončkov, perjanic, lovilcev sanj, peščenih gradov

Teče že tretje leto našega delovanja, na kar smo zelo ponosni. V našem zasebnem Montessori vrtcu nam ni nikoli dolgčas, saj imamo polno skupino otrok od 11 mesecev do vstopa v šolo.

Vsem staršem, ki čez poletje potrebujejo varstvo za svojega otroka ter otrokom, ki si želijo zabavnih počitnic z veseljem sporočamo, da tudi letos organiziramo POLETNE DELAVNICE.

Delavnice bodo že tretje leto zapored potekale za otroke med 5 in 12 letom starosti od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure. V tem času je poskrbljeno za štiri obroke dnevno (zajtrk, dopoldansko malico, kosilo ter popoldansko malico).

Jutranja rutina se začne z gibalno aktivnostjo: izvajanje pravljične joge, Brain gym, gibanje na črti, telovadba …

Sledi raziskovalno – eksperimentalni del, kjer otroci pridobivajo nova znanja z različnih področij na zabaven in sproščujoč način.

Po raziskovalno-eksperimentalnem delu sledi razgibavanje našega telesa z različnimi spretnostnimi in družabnimi igrami, sprehodi v naravo, igrami z vodo …

Vabljeni, da nam sledite na naši fb strani Hiša otrok Mali koraki, kjer lahko spremljate, kaj počnemo v vrtcu, hkrati pa vas bomo obvestili tudi o pričetku poletnih delavnic.

Za več informacij pa nam lahko tudi pišete na malikoraki@yahoo.com.

VIRUS, O KATEREM VSI GOVORIMO

VIRUS je zelo droben delček.
Ker je tako majhen, ga ne vidimo.
Če bi bil virus velik kot kovanec,
bi bil ti velik kot vsa Slovenija.

Virus - tako kot mi - potrebuje hišo, v kateri živi. Hiša je lahko tudi naše telo. Ko se virus naseli v našem telesu, se temu reče, da smo se okužili. Če smo okuženi, lahko tudi zbolimo, hkrati pa lahko okužimo tudi svoje prijatelje in družino.

Obstaja veliko različnih virusov. **KORONAVIRUS** je ena od skupin virusov. Član te skupine je tudi virus, ki povzroča bolezen, o kateri sedaj vsi govorimo. Če to bolezen dobimo, imamo lahko vročino, kašljamo, smo utrujeni, težko dihamo ter izgubimo voh in okus. Večina to bolezen preboli brez težav, nekateri pa bolj resno zbolijo in morajo v bolnišnico.

CEPLJENJE je najboljša zaščita, da ostanemo zdravi. Cepivo deluje kot učitelj, ki naše telo nauči, kako premagati virus.

Ko se cepimo, nas malo zbode, kot majhen trn. Kasneje nas morda malo bolita roka ali glava, a to je le znak, da cepivo deluje. Ko cepljenje ponovimo čez 3 tedne, nam virus nič več ne more.

KAKO VIRUS PRIDE V NAŠE TELO?

Virus potuje s kapljicami v zraku, ki nastanejo ob kašljanju, kihanju, lahko tudi pri govorjenju in petju. Če si preblizu osebe, v kateri živi virus, in vdihneš kapljice z virusi, se lahko le-ta naseli tudi v tebi. Virus se na svojem potovanju ustavi na obisku pri vsem, kar vidi na poti – klopca v parku, ograja, tobogan na igrišču, kljuka v stanovanju, igrače v vrtcu. Če te predmete prijemamo, se virusi oprimejo tudi naših rok, in ko se dotaknemo obraza, pridejo v naše telo na obisk.

KAKO LAHKO POMAGAMO PREMAGATI VIRUS?

Ker virus ni prijeten obiskovalec, skušamo narediti vse, da čim težje potuje in da se ne naseli v našem telesu:

- ko se srečamo z drugimi ljudmi, jim **ne smemo preblizu** – biti moramo toliko stran od njih, kolikor je širok en avto;
- nosimo **masko** in se čim manj dotikamo stvari okoli sebe;
- pogosto si **umivamo** in **razkužujemo roke**; z milom si jih moramo umivati najmanj 20 sekund, to je toliko časa, da si dvakrat zapojemo pesmico "Vse najboljše za te".

Če se virus preveč razširi, je najbolj varno **ostati doma**. To je včasih težko, saj pogrešamo prijatelje, babico in dedka ter vrtec. A nič ne skrbi, kmalu se boste spet družili. Zdaj, ko si doma, pa se lahko veliko igraš in preživiš več časa s svojimi najbližjimi.

Avtor besedila: dr. Anže Smole, imunolog na Medicinski fakulteti Perelman Univerze v Pensilvaniji, Filadelfija, ZDA
Recenzija besedila: prof. dr. Roman Jerala, vodja Odseka za sintezno biologijo in imunologijo, Kemijski Inštitut, Ljubljana, kjer razvijajo slovensko cepivo za SARS-CoV-2
Idejna zasnova in koordinacija izvedbe:
Sara Geiger Smole, Središče ZIPOM, ZPMS, in Nina Uratarič Malnar, ZPMS
Oblikovanje: Alenka Vuk Trotovšek

NIB NACIONALNI INŠTITUT ZA BIOLOGIJO NATIONAL INSTITUTE OF BIOLOGY
KEMIJSKI INŠTITUT

„Nalezimo se dobrih navad – cepimo se„

Epidemija covida-19 je povzročila eno največjih kriz v zadnjem stoletju, ki je korenito spremenila naša življenja, in učinkovita cepiva so v tem trenutku edino realno upanje, da se epidemija ne bo ponovila tudi v naslednji hladni sezoni.

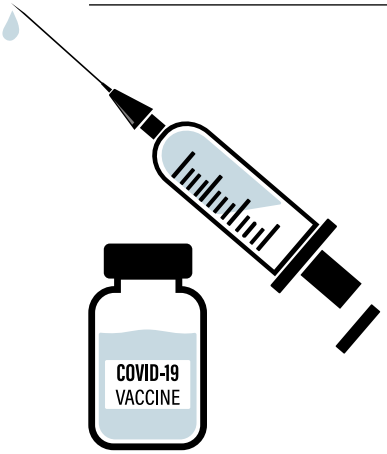

Najboljša zaščita je cepljenje

K preprečevanju širjenja virusa lahko pomembno prispeva vsak od nas. Pri tem je najpomembnejše, da upoštevamo priporočena zaščitna ravnanja: vzdržujemo medosebno razdaljo vsaj 2 metra, pravilno nosimo masko, skrbimo za higieno rok, zmanjšamo medosebne stike z drugimi in v primeru bolezni ostanemo doma. Najučinkovitejši ukrep za zaščito našega zdravja in zdravja naših bližnjih pa je cepljenje, ki predstavlja najboljšo zaščito pred boleznijo ter težavami, tveganji in posledicami, ki jih prinaša covid-19.

Okuži se lahko vsakdo od nas

Z novim koronavirusom se lahko okuži vsak, tako starejši kot tudi mlajši, izkušnje pa kažejo, da imajo težji potek bolezni starejše osebe in osebe s kroničnimi obolenji (kot so kronične bolezni dihal, sladkorna bolezen, srčno-žilne bolezni, rak ipd.). Med skupinami, ki jim Svetovna zdravstvena organizacija in Centri za nadzor bolezni še posebej priporočajo cepljenje, so zato tudi kronični bolniki in starejši od 60 let, ki predstavljajo več kot 30 odstotkov vseh okuženih v Sloveniji.

Varnost in učinkovitost cepiv

Skrb glede varnosti in učinkovitosti cepiv je odveč. Vsa cepiva morajo namreč skozi enake, točno določene, postopke testiranja in ocenjevanja, kjer se preverja njihova učinkovitost in varnost. Cepiva proti covidu-19 so bila preizkušena v kliničnih testiranjih, v katerih je sodelovalo več deset tisoč ljudi in čeprav bila časovnica strnjena, se je upoštevalo vse pomembne vmesne korake.

Zaščitimo sebe in druge

Odločitev za cepljenje proti covidu-19 je vsekakor v rokah vsakega posameznika, odgovornost do drugih pa je v rokah nas vseh. Ne pozabimo, da je cepljenje proti covidu-19 tudi izkaz odgovornosti do tistih, ki so lahko krhkega zdravja in podvrženi resnim zapletom. Ko bomo na vrsti, se torej cepimo. S tem namreč izkazujemo skrb zase in za vse okoli nas.

Pomembno je namreč, da za uspešno obvladovanje epidemije stopimo skupaj. Zato se čim prej nalezimo dobrih navad in se cepimo v čim večjem številu.

Dodatne informacije o cepivih in cepljenju lahko najdete tudi na posebni spletni strani Nacionalnega inštituta za zdravje, **www.cepimose.si.**

Zaznamovala ga je pesem
In memoriam **Hubert Simetinger**

(6 . 3 . 1 9 3 7 – 1 0 . 1 1 . 2 0 2 0)

Hubert (Hubi) Simetinger bi na letošnji 6. marec praznoval 84 let in če bi bilo vse po sreči, bi učakal še nekaj svojih rojstnodnevnih praznovanj. Pa ga je kot premnoge druge, sicer še dokaj čile starejše ljudi, premagala bolezen COVID-19, ki je v obliki pandemije nedavno ohromila ves svet.

Ko sem razmišljal o Hubiju, sem hotel ta nekrolog najprej nasloviti *Mož, ki je postal lovec zaradi pesmi*, kar popolnoma drži, pa se mi je porodila misel, da lahko njegovo bistvo in življenjsko pot še najbolje opišem z eno samo trditvijo: *Zaznamovala ga je pesem*. Ta ga je namreč spremljala že v zibelki, v kuhinji[1], pod oknom in še marsikje, pa naj se to sliši še tako klišejsko. Sam mi je pripovedoval, kako so bili v Rudarjevem in v Črni na Koroškem pevsko in glasbeno aktivni že v otroških in mladinskih letih (tudi v mešanem pevskem zboru, ki ga je kasneje vodila Mari Dretnik); kako se je mladina skrivaj na *gavdah* in praznovanjih učila plesati, medtem, ko so ga starši ‚svirali'.

»Tej nismo 'meli kej drujga, ko pa živo pesem, boh, da je kir znav harmonko nategn't. Mi smo se tk naučili rajat, ko je tvoj dedi Tini [Martin Veršnik] špilu. A veš, kk špilu je po vseh *gavdah* v Mušeniku […]. Mam še sliko, ko je cevo Rudarjevo na sliki, on pa s harmonki. […] V gradu dol, je mev kir rojstn dan, tk veš, šti pobi, ko smo bli, si kr šov na rojstn dan, pa ja nisi kerga baru. So ble dčve dol, smo pač mavo rajali, ta stari so pili pa ga svirali, mi smo pa rajali. Tk smo se naučili rajat, pa ja ni bvo kake plesne šole. (Intervju, Simetinger 2008)

Še njegova soproga Draga mi je pred leti na vprašanje, ali je na njuno zaljubljenost in začetek zveze vplivala tudi glasba, smeje dejala: "Ja, seveda je, če je pa tk lepo pel."

Vem, da je bila za Hubija koroška pesem sveta, kasneje tudi lovska, saj je prav zaradi pesmi in svoje pevske aktivnosti postal lovec. Dejal mi je: »M'n nekatere [koroške ljudske] pridejo do duše – pa ne vsaka, nekatere pa. Za tsto pa vem, da je lepa – za m'ne je tabolš.«

V februarski reviji *Lovec* (2021) je Franc Rotar napisal obširen članek o njegovem lovskem in kulturnem delovanju, zato se bom v tem nekrologu poskušal osredotočiti bolj na Hubijeve formalne in neformalne pevske oz. glasbene aktivnosti.

Ničkolikokrat smo v raznih druženjih, pogosto tudi po končanih uradnih nastopih, zapeli še ‚za dušo' in na tak način sem to petje dobesedno doživljal tudi sam. Včasih smo bili sami moški, včasih s partnericami in rad se spominjam, da sta z soprogo Drago med drugim zelo rada zapela ljudsko *Pod ankičem posedava* (pojavlja se tudi različica *postajava/postajeva*), ki je tudi meni zelo ljuba. Zato sem se zelo rad pridružil njunemu petju, včasih pa tudi sam spodbujal k tovrstnemu pevskemu druženju. Hubijeva zadnja v javnosti zapeta pesem z *Lovskim oktetom LD Peca Mežica* (16. septembra 2020, na kmetiji Pušnik, v Podkraju pri Mežici) je bila *Se že svita*

[1] Nekje sem prebral, kako se je gospa iz Črne na Koroškem (imena se žal ne spomnim) spominjala petja, ki je prihajalo iz kuhinje Simetingerjevih v Rudarjevem in kako so bili vsi otroci dobri pevci.

Hubi na svojem zadnjem nastopu - Kotlje, 1. 3. 2020.
(arhiv avtorja)

Zakonca Simetinger ob kitari. Hubert in Draga Simetinger pojeta pesem Jorgovane, ob kitari iz leta 1958 (intervju, 12. april 2008). Avtor fotografije: Vojko Veršnik

bo den (*daj mi* črevle, *da grem* …). Kako simbolično! To pesem smo vsi pri Lovskem oktetu zelo radi izvajali in je bila ena naših najljubših. Nanj pa bo spominjala tudi zato, ker smo jo izvedli tudi na našem zadnjem skupnem formalnem javnem nastopu v Kotljah, na reviji *Od Pliberka do Traberka* (tik preden se je marca 2020 vse zaprlo zaradi COVID-19) in zato, ker na YouTubeu ostaja videoposnetek prav te izvedbe.

Ko sem pred leti raziskoval za doktorsko disertacijo, sem opravil številne poglobljene intervjuje, med njimi aprila 2008 zelo obširnega tudi s Hubijem in Drago Simetinger, saj sta bila vsak po svoje zelo aktivna v pevskih skupinah, hkrati pa tudi gonilni sili – on pri Lovskem oktetu, ona pri Gorni. Toliko iskrivosti je bilo v njunem glasbenem življenju, ki se je prepletalo tako znotraj društev kot tudi povsem zasebno in v prijateljskih krogih. Nekateri od mojih intervjuvancev so bili med seboj prijateljsko povezani in ena njihovih skupnih lastnosti je bila ljubezen do petja in glasbe nasploh. Spomnim se Dragine anekdote, kako so Hubi in ona, poleg njiju pa tudi Anči in Oto Perklič ter Franc in Tončka Struga (slednji trije zdaj že pokojni) nekoč v zdravilišču Moravci spontano zapeli v bazenu. Okrog njih so se začeli zbirati ljudje in med njimi skupina Avstrijcev, ki jih je glasno spodbujala: "Noch einmal," kasneje pa jih je spraševala, kdaj pridejo naslednji dan v bazen, da bi spet poslušali njihovo petje. Hubi mi je ob tej priliki povedal, da je postal lovec zaradi petja, saj ga je Oktet LD Peca Mežica kot izkušenega pevca povabil k sodelovanju (23. januarja 1986), ko je prejšnji tenorist izgubil glas. Tako so ga kasneje nekateri sopevci in drugi lovci pregovorili, da je tudi sam postal član te bratovščine. Kljub delovanju v oktetu pa s(m)o nekateri pevci ostali nelovci: Pepi Grauf, Edi Rastočnik, Drago Kogelnik, Edi Vrabič, kot tudi jaz v vlogi umetniškega vodje, v identični situaciji pa je bil tudi vodja *Lovskega okteta LD Prežihovo Kotlje*, Mitja Šipek (prav tako eden mojih intervjuvancev leta 2014).

Kot omenjeno, je bil Hubi zborovski pevec že v rani mladosti, kasneje tudi član Mežiških knapov (kmalu po ustanovitvi, v letih 1970 – 1983), nekaj časa pa je igral tudi kitaro v ansamblu Miklavžina (okrog leta 1960).

Znal je odlično povezovati lovstvo in kulturo in je za *Lovsko družino LD Peca Mežica* v obeh vlogah ogromno naredil. Med drugim je sodeloval tudi z OŠ Mežica in v raznih dnevih dejavnosti učence izobraževal o naravi, lovu in divjadi; opazoval, fotografiral in snemal je živali ter tudi na pevskih vajah pogosto navdušeno pripovedoval zgodbe, kako je posnel lisico, gamse, pa srno, ki je z mladiči prišla iz gozda, itd..

Sicer se mnogi mežiški lovci tega ne zavedajo, vendar je Lovski oktet LD Peca Mežica s svojim udejstvovanjem ime in sloves njihove lovske družine ponesel ne le po Sloveniji, ampak tudi v nekatere druge države Evrope. In Hubi je v tem kontekstu vzor(č)ni primer latinskega pregovora *Nomen est omen* (*ime je znamenje* – torej, da že ime pove, kdo si), saj velja Sveti Hubert (Hubertus) za zavetnika lovcev.

Kar 30 let (1988 – 2018) je bil predsednik omenjenega lovskega okteta in tako organizacijsko izredno vestno skrbel, da je ta zasedba rasla in sodelovala na najrazličnejših slavnostnih prireditvah, nastopih in koncertih doma in na tujem (večkrat v Avstriji, Švici, Italiji, Lihtenštejnu in na Hrvaškem). Oktet je prejel številna priznanja in razne plakete: Lovske zveze Slovenije (Zlato plaketo s področja lovske kulture; Red za lovske zasluge tretje in druge stopnje); Koroške lovske zveze; Lovske družine LD Peca Mežica; LD Boštanj, Kluba prijateljev lova Celovec ter Zlati grb občine Me-

žica. Med drugim so pevci okteta sodelovali tudi pri snemanju dokumentarnega filma *Lovstvo na Slovenskem* (1991), samostojno pa posneli dva nosilca zvoka. Pod vodstvom Jožeta – Pepija Graufa in strokovne podpore Tomaža Tozona so ob 20-letnici delovanja (2003) posneli odlično kaseto in zgoščenko *Na Peco bi šel*, Hubi pa je bil zelo vesel tudi zadnje zgoščenke *Na lovu*, ki smo jo kot piko na i ob 30. obletnici delovanja okteta (2013) posneli leta 2015.

Tudi Hubi sam je prejel številna priznanja tako s področja lovstva kot kulture nasploh. Med najpomembnejšimi so: Plaketa za lovsko kulturo II. stopnje, Red za lovske zasluge II. stopnje, Odlikovanje lovske zveze II. stopnje, Gallusove značke in priznanja za pevsko dejavnost, spomladi 2019 je postal častni član LD Peca Mežica, Lovska zveza Slovenije pa je sklenila, da bo posthumno prejel še Zlato plaketo za lovsko kulturo[2].

Še mnogo večji pomen od vseh teh priznanj pa ima njegov doprinos in lastno zadovoljstvo ob kulturnem delovanju, saj je ostal (kot pred njim tudi sopevec Mirko – Fridl Skudnik) oktetu zvest vse do konca – kar 34 let.

Bil je pokončen mož, ki je znal umiriti trenja, povedati tudi resnico v obraz, brez da bi s tem užalil sogovornika. Zato se ga je treba spominjati kot zares odličnega tenorista, veseljaka, ljubitelja kulture in lovstva, ki je velik del življenja posvetil tudi kulturnemu udejstvovanju za dobrobit širše družbe, pa čeprav po navadi 'domači pobi' niso kaj prida vredni. Plačilo za ljubiteljsko kulturo je bilo pač pogosto *pir in klobasa*, včasih (še posebej dandanašnji) še tisto ne.

Vendar je bil Hubi, kot je v Glosi zapisal Prešeren:

»Vender peti on ne jenja; […] Koder se nebo razpenja, grad je pevca brez vratarja, v njem zlatnina čista zarja, srebrnina rosa trave, s tem posestvam brez težave on živi, umrje brez dnarja.«

Slednje sicer ne dobesedno, v smislu odrekanja za kulturo pa zagotovo. »Dnar« (ali *gnar* po koroško) pa je bilo njegovo zadovoljstvo ob petju in škoda je, da ne moremo skupaj prepevati slovenskih pesmi vsaj še nekaj let.

Življenje se lahko hitro obrne iz veselega v žalostno in podobne zgodbe trenutno doživlja pravzaprav ves svet. Še najbolj žalostno pa je, da se zaradi virusa, ki je bil zanj usoden, od njega nismo mogli niti dostojno posloviti in mu zapeti v slovo na pogrebu, ki bi bil verjetno poln domačinov in prijateljev iz vse Slovenije in drugod. On pa je to storil ničkolikokrat za lovske tovariše, sokrajane in mnoge druge ljudi. Ampak obljuba dela dolg in to bomo storili na drugačen način, takoj ko bo to mogoče, saj si je to več kot zaslužil.

Odšel je Človek, ki smo ga imeli radi, saj je znal v pravi meri poskrbeti tako za red, disciplino, organiziranost, kot tudi za humor, sproščenost, veselje, lepo petje in še kaj. Naj počiva v miru. Morda pa že nekje prepeva z nekdanjimi pevskimi in lovskimi tovariši: Jako(bom) Forstnerjem, Mirkom – Fridlom Skudnikom, Jožetom – Pepijem Graufom, Kristlnom Ledinikom, Rokom Močilnikom, Vladom Triplatom in Lojzem Rožejem – ali pa ‚privat' z Otmarjem Perkličem ter drugimi prijatelji. Morda pa prepeva nekje v okolici Pece kot divji petelin, škrjanček, lišček ali kakšna druga ptica pevka in bo vsake toliko časa zapel pod našim oknom. Nihče ne ve. Vsekakor pa za njim ostaja sled, ki jo je pustil na področju kulture in lovstva na Koroškem, po Sloveniji in v tujini. V imenu vseh tistih, ki se tega zavedamo: »Hubi, najlepša hvala za vse.«

Umetniški vodja Lovskega okteta LD Peca Mežica,
dr. Vojko Veršnik.

[2] O tem me je obvestil sedanji predsednik Lovskega okteta LD Peca Mežica, Janez Rotovnik, ki mi je posredoval tudi nekatere druge podatke o Hubijevih nagradah in delovanju.

90 let odbojke v Mežici / 2. del

Konec osemdesetih let, ko se je iztekalo obdobje mežiške odbojke v bivši Jugoslaviji, so se od aktivnega igranja počasi poslavljali igralci generacije, ki je v tem obdobju mežiško odbojko naredila prepoznavno v takratni Jugoslaviji in jo obenem postavila tudi v sam slovenski vrh. Hkrati pa so menjava generacij in odhodi igralcev v druge klube botrovali tudi izpadu iz takratnih jugoslovanskih zveznih lig.

Podobno kot pri fantih, so se v tem obdobju tudi pri dekletih v ekipo vključile igralke, ki so zadnjih nekaj let v mlajših kategorijah dosegle lepe rezultate. Skupaj s trenerjem Ivanom Mlinarjem, so bile vsaj desetletje nosilke mežiške ženske odbojke, ki se je kasneje lepo uveljavila tudi v Slovenskem prostoru.

V zadnjem letu takratne skupne države Jugoslavije, ko je moška članska ekipa v sezoni 1990/1991 igrala v 1. slovenski odbojkarski ligi, je 20. 4. 1991 nastala še ena zadnjih fotografij moške članske ekipe.

Državna osamosvojitev je tudi na področju športa prinesla velike spremembe in temu je sledila tudi Odbojkarska zveza Slovenije. Z reorganizacijo tekmovalnih sistemov in dela, je postavila temelje kasnejših uspehov slovenske odbojke. Glavna sprememba, ki se je uvajala postopoma, pa je bila zahteva po vzgajanju in igranju mlajših klubskih selekcij v sistemih lig, ki jih je zveza organizirala.

Ker smo v prvih sezonah samostojne Slovenije v tekmovanjih sodelovali z moško in žensko člansko ekipo, smo morali začeti načrtno trenirati in vzgajati igralce in igralke v mlajših kategorijah. Vse to je seveda bil velik organizacijski zalogaj, saj je z leti večalo število ekip, ki so igrale v razvejanih ligaških tekmovanjih. Z množičnostjo pa je rasla tudi kvaliteta, saj je strokovno in načrtno delo na prelomu in v prvih letih novega tisočletja predvsem v mlajših kategorijah

Slika 1. Ekipa članov 25. 3. 1989 na Ravnah na Koroškem, ko se je ponovno uvrstila v 1. slovensko ligo. Stojijo z leve: Ivo Beondič, Boris Skudnik, Janko Plešnik, Andrej Jakob, Igor Kasnik, Mitja Lednik in trener Mirko Rebula. Čepijo z leve: Miran Borko, Sašo Vidmar, Bojan Ivartnik, Miran Šumah in Aleš Krištof.

Slika 2. Ženska članska ekipa poleti 1987. Z leve: Veronika Triplat, Petra Puhner, Marjeta Korošec, Nevenka Forstner, Leonida Kadiš, Jasmina Markovič in trener Ivan Mlinar. Čepita Helga Krivec in Nevenka Markovič.

Slika 3. 20. 4. 1991 po tekmi prve republiške lige v mežiški dvorani. Stojijo z leve: Bogdan Pupavac, Samo Podhostnik, Rok Iglar, Andrej Jakob, Igor Kasnik, Bojan Ivartnik in trener Mitja Lednik. Čepijo z leve: Andrej Kovač, Robi Navotnik, Marjan Oprešnik, Sašo Vidmar in Miran Borko.

mežiško odbojko postavilo v sam slovenski vrh. Zaradi velikega zanimanja mladih in večjega števila ekip, ki so ločeno večkrat tedensko trenirale, je narasla tudi potreba po strokovno usposobljenih trenerjih. Mirko Rebula, Veronika Triplat, Bojan Ivartnik, Ivo Beondič, Damir Ocepek, Blaž Merkač, Nevenka Lednik, Sašo Vidmar, Mitja Lednik in drugi so trenirali, vzgajali in vodili ekipe v številnih ligaških tekmovanjih. Vzgojili smo igralke in igralce, ki so v dvoranski odbojki in odbojki na mivki v opozorili nase tudi mednarodnem merilu. Petra Kramolc, Tjaša Dimec, Miha Kosl in Jure Ivartnik so zastopali barve državne reprezentance v raznih kategorijah in mednarodnih tekmovanjih.

Prvi odmevni ekipni rezultat v klubski konkurenci je leta 1999 z osvojitvijo naslova državnih prvakov dosegla ekipa mlajših dečkov v mali odbojki. Ekipa katere nosilci so še vsaj desetletje navduševali ljubitelje odbojke, navijače in gledalce na tekmah in turnirjih v mežiški dvorani in drugod.

Naslednje leto pa je ekipa deklic, prav tako v mali odbojki, osvojila drugo mesto na državnem prvenstvu.

Uspehi v mlajših kategorijah so se v naslednjih kar vrstili.

- Leta 2001 zasedejo starejši dečki v klubski konkurenci 2. mesto, mlajši dečki v mali odbojki pa prav tako 2. mesto v Sloveniji. V istem letu osvojijo dečki prvenstvo osnovnih šol Slovenije.
- Leta 2002 postanejo kadeti državni prvaki.
- Leta 2003 so kadeti drugi v Sloveniji.
- Leta 2004 so kadetinje tretje v finalu državnega prvenstva v Mariboru, mladinci pa četrti na finalnem turnirju v Mežici.
- Leta 2005 so mladinci ponovno podprvaki Slovenije.

Mladi igralci in igralke so se kmalu začeli vključevati tudi v članski vrsti fantov in deklet. Že v letih pred koncem tisočletja so v 2. državni ligi uspešno igrala tudi dekleta. Ko so v sezoni 1997/1998 izpadle iz 2. državne lige, so se že v naslednji sezoni triumfalno vrnile nazaj v

Slika 4. Državni prvaki v mali odbojki za mlajše dečke na finalnem turnirju v Mežici 22. 5. 1999. Stojijo z leve: trener Mitja Lednik, Mark Maze, Grega Triplat, Jure Ivartnik, Nejc Plešnik. Ležita Urh Lednik in Miha Obreza.

Slika 5. Državne vice prvakinje v mali odbojki za mlajše deklice na finalnem turnirju na Prevaljah 14. 5. 2000. Stojijo z leve: Zala Janet, Sara Šmigoc trener Ivo Beondič. Sedita Tanja Šepul in Maja Lipovič.

Slika 6. Starejši dečki državni podprvaki v odbojki na finalnem turnirju v Mežici 12. 5. 2001. Stojijo z leve: Igor Krivec, Boštjan Slodej, Marko Stanimirović, Jure Ivartnik, Grega Triplat, Mark Maze in trener Sašo Vidmar. Spredaj z leve: Tadej Breznik, Nejc Plešnik, Jan Potočnik, Urh Lednik, Miha Obreza in Rok Mandl.

2. državno odbojkarsko ligo, kot je v Večeru 14. 5. 1999 takrat zapisal Ivo Mlakar. V vseh dvaindvajsetih tekmah tretje lige vzhod so nasprotnicam oddale le pet nizov, od tega na zadnji tekmi dva, ko je trener Mirko Rebula dal priložnost tudi mlajšim igralkam.

Po sedmih letih igranja v tretji državni odbojkarski ligi, so se tudi fantje leta 2002 ponovno uvrstili v 2. državno odbojkarsko ligo. Ekipi domačih fantov so se pridružili trije igralci ravenskega Fužinarja Blaž Merkač, Rok Španžel in Aleš Merkač. Moška ekipa je potem kar nekaj let uspešno igrala v 2. državni odbojkarski ligi, vendar v tihi želji, da bi se prebila v prvo državno odbojkarsko ligo, ni uspela. Vzrokov za to je bilo vsekakor več. Naše nadarjene igralce in igralke so v svoje sredine zvabili večji, bogatejši in uspešnejši klubi v bližnji in daljni okolici ter v Avstriji. V teh letih so v želji po napredku naši moško in žensko ekipi zapustili Miha Kosl, Rok Iglar, Jure Ivartnik pri fantih ter Petra Kramolc in Tjaša Dimec, ki so kasneje igrali v raznih reprezentančnih selekcijah in mednarodnih tekmovanjih. Pomankanje finančnih sredstev pa nam je hkrati onemogočalo »nakup« dveh ali treh kvalitetnih igralcev, s katerimi bi naredili kvalitetni preskok za uvrstitev v 1. ligo.

Kljub temu je v prvem desetletju mežiška odbojka ponovno »zacvetela«, saj se je na treningih v športni dvorani kar trlo mladih deklet in fantov. Ekipe v mlajših kategorijah so se po kvaliteti in rezultatih redno uvrščale v zgornjo tretjino med slovenskimi ekipami.
Na uradnih tekmovanjih Odbojkarske zveze Slovenije smo igrali vsaj v desetih kategorijah, kar je zahtevalo od vodstva kluba in trenerjev tudi organizacijskega dela in logističnih težav. Seveda brez pomoči staršev otrok ne bi bili uspešni. Tribune na tekmah naših ekip, so bile v domači športni dvorani spet polne. Številne ligaške tekme in turnirji v mlajših kategorijah so privabili mnoge ljubitelje odbojke, starše in navijače od blizu in daleč. Še posebej dobro so bili obiskani drugoligaški lokalni derbiji.
V tem obdobju so posamezniki in naše ekipe prejeli številna priznanja občine Mežica – za najboljšo ekipo leta ali perspektivni športnik leta v občini.

Že več kot desetletje zelo dobro sodelujemo tudi z zamejskim odbojkarskim klubom Sloga iz Občin v Italiji. Gospod Ivan Peterlin, gonilna

Slika 7. Stojijo z leve: trener Mirko Rebula, Veronika Triplat, Pavlina Strmčnik, Ana Mlačnik, Nevenka Lednik, Karmen Sedovšek in Klavdija Konečnik. Spredaj z leve: Tjaša Dimec, Maja Ivartnik, Andreja Podjaveršek in Renata Podjaveršek.

Slika 8. Ekipa članov, ki je po sedmih letih ponovno zaigrala v 2. državni odbojkarski ligi. Stojijo z leve: trener Bojan Ivartnik, Mitja Hercog, Robert Stane, Rok Španžel, Blaž Merkač in Jure Ivartnik. Spredaj z leve: Rajko Kos, Rok Iglar, Aleš Štumfl in Damir Ocepek.

Slika 9. Lokalni drugoligaški derbi med domačo ekipo TAB Mežica in Črno 22. 11. 2011.

sila slovenskega odbojkarskega kluba Sloga, je v Mežici našel idealne pogoje za priprave in treninge njihovih ekip. Na povabilo prijateljev iz Italije smo se z ekipami deklet in fantov pogosto udeleževali mednarodnih turnirjev, ki so jih organizirali pri klubu Sloga iz Očin. V zadnjem desetletju pa smo se z različnimi ekipami udeleževali tudi mednarodnih iger mladih – United World Games v Celovcu v Avstriji. Tam so igralke in igralci naših ekip nabirali dodatne izkušnje, saj so tekmovali z ekipami s celega sveta. Od tam smo se večkrat vračali s pokali in medaljami.

Veliko truda in organizacijskih izkušenj pa smo v zadnji letih vložili tudi v odbojko na mivki. Ta je med ljubitelji odbojke postala zelo priljubljena v pomladno-poletnih mesecih. Z veliko pomočjo podjetja Stane d.o.o. nam je uspelo obnoviti igrišče na mivki na našem Letnem telovadišču. Na obnovljenem igrišču že nekaj sezon zapored organiziramo mednarodni odbojkarski turnir v odbojki na mivki Mežica Open. Za organizacijo prireditve je bila vsako leto zadolžena »uigrana ekipa« sekcije za odbojko na mivki v sestavi Robert Stane, Nace Lednik, Marko Rožej in Damir Ocepek, ki je vedno poskrbela, da večdnevni turnir ni bil samo športno tekmovanje, ampak tudi pomemben družabni in medijski dogodek poletja na Koroškem. Žal nam ga v lanskem letu zaradi znanih dogodkov ni uspelo organizirati.

Organizacija treningov, obsežna ligaška tekmovanja naših ekip in vodenje administrativnih poslov so od društvenih delavcev zahtevala veliko vztrajnosti in prostovoljnega dela. Vzporedno z vsemi organizacijskimi zahtevami je bilo potrebno vsako leto zbrati tudi znatna finančna sredstva. Poleg Občine Mežice, ki nam predvsem na sistemski ravni prispeva del finančnih sredstev, smo v vseh teh letih našli razumevanje tudi pri naših pokroviteljih in donatorjih - podjetjih TAB d.d., Stane d.o.o., Ferolin ..., katerih odgovorni so prepoznali pomen in vrednost našega dela in truda. Zato gre njim in vsem ostalim iskrena zahvala.

Slika 10. Ekipe Odbojkarskega kluba Mežica v sezoni 2013/2014.

Slika 11. Ekipa kadetov, ki je na turnirju UWG 24. 6. 2012 v kategoriji U17 med ekipami iz Nemčije, Španije, Poljske in Romunije osvojila prvo mesto. Stojijo z leve: Nejc Plaznik, Miha Borko, Nace Lednik, Gašper Jezernik in Vid Peršak. Spredaj z leve: Jurij Šisernik, Domen Grauf in Gašper Žlebnik.

Slika 12. Finale moških ekip na turnirju v odbojki na mivki Mežica Open 27. 7. 2019.

Narodni dom Mežica

Minilo je leto dni odkar so se vrata Narodnega doma zaradi koronavirusa zaprla. Čeprav se epidemiološke razmere počasi umirjajo, še žal nič ne kaže, da bi se vrata v kratkem zopet odprla. Zadnjega pol leta so se gledališča in koncerti preselili na spletni oder. Torej smo in še verjetno nekaj časa bomo spremljali gledališke igre in koncerte na virtualen način. Mi pogrešamo kulturo in družbo.

Kultura ne obstaja brez družbe, brez ljudi, ki jo izoblikujejo, sprejemajo in prenašajo. Ker pa v teh časih ne moremo dostopati do nekaterih oblik umetnosti, si prizadevamo, da med vami in nami ohranimo vsaj osnovne vezi. Naše zveste abonente in obiskovalce smo preko elektronske pošte ter družabnih omrežij obveščali o gledališkem dogajanju na spletu. Med drugimi sodelujemo s SNG Dramo Ljubljana, MGL-jem, Tretjim odrom, to je spletna platforma, kjer v živo predvajajo igre in koncerte.

Izpostaviti moram, da smo v sodelovanju z Izobraževalnim centrom EKSENA otrokom podarili dve spletni predstavi. Otroci so si v varnem zavetju svojih domov konec decembra v živo preko videokonference ogledali predstavo O božiču, Božičku in božičnih skrivnostih z Vilo Ekseno. Ker smo zvesti našim najmlajšim, smo ob pustovanju za njih pripravili še eno spletno predstavo v živo. Tudi dogodek Gospod Pustek in gospa Hrustka je bil brezplačen in je potekal v živo preko videokonference v izvedbi izobraževalnega centra Eksena iz Šentjurja.

SNG Drama Ljubljana v okviru programske platforme »Drame od doma« ljubiteljem gledališč omogoča ogled arhivskih posnetkov vrhunskih uprizoritev. Med drugimi smo našim abonentom predlagali ogled burleske Ko sem bil mrtev in Antigono. V sodelovanju s spletno platformo OPTIMISTI smo pripravili promocijski popust za naše zveste abonente in gledalce za komedije Optimisti, Jamski človek in Profesor Kuzman mlajši na daljavo ter koncert Nine Pušlar ob 15-letnici delovanja. Promovirali smo tudi spletni koncert Vlada Kreslina ter Eve Boto. Nikakor pa nismo pozabili, da vam dolgujemo še dve predstavi gledališkega abonmaja, ki je bil predčasno prekinjen.

Na lokalni ravni sodelujemo s kulturnimi društvi, katera upamo, da bodo imela letos možnost predstaviti se na našem odru. Za uspešen »pokoronski« štart imamo v načrtu predstavitev lokalnih glasbenikov, ki so v času epidemije pridno pilili svoj talent individualno. Ker je naša dvorana prazna, imamo možnost tehnične posodobitve. Na novo bomo uredili zvočno in svetlobno opremo. Ves čas opravljamo nujna vzdrževalna dela.

Zavedamo se, da še tako velik ekran ne omogoča izkušnje, ki bi se lahko primerjala z obiskom gledališča, pa vendar upamo, da smo vam vsaj malo polepšali turobne večere. Priporočamo, da nas spremljate na naši spletni strani www.narodnidommezica.si ali Facebook in Instagram profilu Narodni dom Mežica. Komaj čakamo, da nadaljujemo s predstavami, koncerti, druženji … na naših sedežih kulture. Se vidimo! Še naprej vam želimo veliko zdravja in pozitivne energije. Veselimo se ponovnega srečanja.

Dobrodošli na sedežih kulture!

Narodni dom Mežica
Ambrož Blatnik

ND
narodni dom
mozlica

UREDNIŠKI
ODBOR

župan
Dušan Krebel

odgovorna urednica
Jerneja Vertačnik

direktor občinske uprave
Blaž Šaloven

člani uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Ida Paradiž
Jon Petek

Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.600 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvu občine Mežica.

Svoje prispevke
pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografija na naslovnici
Marko Pretnekar

fotografije
avtorji člankov

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk®

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.600 kosov

www.mezica.si